...ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

...урят-Монголой ҮНЭН

...КП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй ...вно Соведэй, ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой орган.

(1265) | 1951 оной апрелиин 17, вторник | Сэн 20 мүнгэн

...НФОРМАЦИОННО МЭДЭЭСЭЛ

РСФСР-эй Верховно Соведэй 1951 оной апрелиин 14-нэй заседани тухай

...елиин 14-нэй үдэшын 6 час- ...ремльдэ Кремлевско Ехэ ...соо РСФСР-эй Верховно ...эй хоёрдохи заседани боло-

...СР-эй Верховно Соведэй ...эгшэ депутат **Л. Н. Со-** ...түрүүлэгшээр һууба.

...СР-эй Верховно Совет бол- ...СФСР-эй Верховно Соведэй ...дуудай эрхэ түлөөлэлгэнүү- ...агдаһан тухай Верховно Со- ...Мандатна комиссиин Түрүү- депутат **И. Т. Гришинэй** ...сонособо.

...уулиин бүхы округуудта ...Р-эй Верховно Соведэй де- ...удай эрхэ түлөөлэлгэнүүдые ...анай дүнгүүд тухай Ман- ...комиссиин иимэ тоготоолые ...Гришин соносхобо:

...сийска Советскэ Федератив- ...иалистическэ Республикын ...Соведтэ һунгаһан һунгал- ...тушаа һунгуулиин Цент- ...комиссяар депутат бүхэндэ ...тань табигдаһан һунгуулиин ...документнүүд ба материал- ...шалгажа үзөөд, Верховно ...Мандатна комисси нигэжэ ...ойлно:

...унгуулиин бүхы округууд- ...ссийска Советскэ Федера- ...Социалистическэ Республи- ...ерховно Соведтэ депутадуу- ...гаһан һунгалтанууд Кон- ...ин ба Российска Советскэ ...тивна Социалистическэ ...ликын Верховно Соведтэ ...һунгалтанууд тухай Дү- ...үндэһөөр, тэдээнтэй бүрин ...улан хэгдээ.

...унгуулиин алишье округто ...тануудые болюулха ямар- ...ндэһэ баримтанууд, тэрэшэ- ...оссийска Советскэ Федера- ...Социалистическэ Республи- ...ерховно Соведэй депута- ...һунгаһан һунгалтануудта ...иуйлие ба һунгалта- ...ухай Дүримые эбдэһэн ту- ...аршье гомодолнууд ба мэ- ...үүд һунгуулиин окру- ...мүн һунгуулиин Централь- ...иссида байхагүй.

...э дурсагдаһанай үндэһөөр, ...о Соведэй Мандатна ко- ...һунгуулиин Центральна ...ар регистрацида абтаһан ...ка Советскэ Федеративна Социалистическэ Республикын Верховно Соведэй бүхы депутадуудай эрхэ түлөөлэлгэнүүдэй зүб байһание мэдэрнэ, депутадуудай список «Известия» газетын 1951 оной февралиин 22-ой 43-дахи номерто толилогдоһон байна».

Депутат **В. Н. Лобковой** дурадхалаар Верховно Совет Мандатна комиссиин элидхэл тушаа иимэ тогтоол баталан абаа гэбэл:

«Российска Советскэ Федеративна Социалистическэ Республикын Верховно Соведэй **тогтоохонь:**

1. Российска Советскэ Федеративна Социалистическэ Республикын Верховно Соведэй Мандатна комиссиин элидхэл баталха.

2. Һунгуулиин бүхы округуудһаа һунгагдаһан ба Российска Советскэ Федеративна Социалистическэ Республикын Верховно Соведтэ һунгаха һунгуулиин Центральна комиссяар регистрацида абтаһан, Российска Советскэ Федеративна Социалистическэ Республикын Верховно Соведэй депутадуудай эрхэ түлөөлэлгэнүүдые зүб гэжэ мэдэрхэ.

3. Российска Советскэ Федеративна Социалистическэ Республикын Верховно Соведтэ һунгаха һунгуулиин Центральна комиссиин хүдэлмэрие дүүрэһэндэ тоолохо».

Тэрэнэй һүүлээр Верховно Совет РСФСР-эй Верховно Соведэй Бюджетнэ комиссиин Түрүүлэгшэ депутат **С. П. Афанасьевай** нэмэлтэ элидхэл сонособо.

Бюджетнэ комиссиин нэмэлтэ элидхэлэй һүүлээр, РСФСР-эй 1951 оной Гүрэнэй бюджет тухай ба РСФСР-эй 1950 оной Гүрэнэй бюджедэй гүйсэдхэл тухай элидхэл тушаа үгэ хэлэлгэ болобо. Депутат **П. Ф. Ладанов** (Ленинград город, Московско округ), депутат **Ф. З. Загафуранов** (Башкирска АССР, Кигинскэ округ), депутат **Н. И. Бобровников** (Москва город, Арбатска округ), депутат **Д. К. Филимонов** (Томско область, Томско сельскэ округ), депутат **М. И. Макаров** (Красноярска хизаар, Боготольско округ) гэгшэд үгэ хэлэбэ.

Энээгээр РСФСР-эй Верховно Соведэй хоёрдохи заседани хаагдана.

...ргэлжэдөө киногоор хангагдаһан район

...НИКИ (Полесскэ область). ...ско район белорусска гүн ...ода байдаг. Энэ район һая- ...тэй ябашагүй намаг ба гүн ...айһан юм. Шэнэ Хойники ...электростанцитай ба клуб- ...босон гоё томодхогдоһон ...ой тосхон болонхой. Эндэ ...ралан эрхилэгшэд куль- ...ба шанга шадалтай ажаһуу- дэһэн колхозно 18 клубуудта тодхогдохо стационарна киноаппарадууд ерэнхэй.

Поселичскэ сельсоведэй «Большевик» колхоз 400 һууритай өөрын кинотеатртай болоо. Мүн Ворошиловай нэрэмжэтэ, «Ким», «Ленинский шлях» ба бусад колхозууд клубуудтаа киноаппарадуудые абаа.

...район үргэлжэдөө кинотой ...Тосхонуудаар эльгээгдэлэг ...долоон киногой орондо, ...барилгын методээр бүтээг-

Районно центртэнь облкинопрокадай отделени нээгдээд, киноаппаратура заһабарилха мастерской эмхидхэгдэжэ байна.

(ТАСС)

...релиин нуурнуудые ашаглалга

...РОЗАВОДСК. Карело-Фин- ...СР—гол мүрэнүүдээр ба ...даар олон хизаар юм. Тэ- ...рье шадар хэдэн мянгаад ...газарнууд байдаг. Респуб- ...олохон нуурнууд тран- ...хэрэгтэ ашаглагдана. Мо- ...удно, баржанууд асараг- ...пристаньнүүд, причалнууд ...а.

...лалгада ороогүй байһан ...эн нуурнуудые энэ жэлдэ ...гада оруулхань. Сандал ба Ведлозеро нуурнуудта саг үргэлжын пассажирска харилсаан ба ашаа шэрэлгэ түрүүшынхеэ эмхидхэгдэжэ байна.

Уһанай шэнэ магистраляар хэдэн мянган тонно ашаанууд, хэдэн арбаад мянган пассажирнууд зөөгдэхэ юм. Колхозуудта минеральна үтэгжүүлгэ, хүдөө ажахын машинануудые ба үрһэнүүдые асарха байна.

(ТАСС).

Цимлянска водохранилищиин эрье дээрэ дуб модо тариба

...ЛЯНСКАЯ (Ростовско об- ...Баригдахаар байгаа Цим- ...водохранилищиин баруун ...гүүр промышленна удха- ...ай дуб модо тариха хүндэ- ...лго Цимлянска ой модо ...ха станциин коллективтэ ...аһан байгаа. Районой ажалшадай эдэбхитэй туһаламжын ашаар механизаторнууд ба мэргэжэлтэд хүдэлмэриин найман үдэрэй орондо долоон үдэр соо энэ даалгабарие болзорһоонь урид дүүргэбэ. 1.600 гектар газарта дуб модо тарилгдаа.

РСФСР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ НЭГЭДЭХИ СЕССИ

РСФСР-эй 1951 оной Гүрэнэй бюджет тухай ба РСФСР-эй 1950 оной Гүрэнэй бюджедэй гүйсэдхэл тухай

РСФСР-эй финанснуудай Министр депутат И. И. ФАДЕЕВЭЙ элидхэл

Нүхэд депутадууд! Коммунистическэ общество байгуулха хэрэгтэ манай агууехэ Эхэ ороной туйлаһан шэнэ илалтануудай ашаар үүсхэгдэһэн олониитын политическэ ба ажалай эдэбхиин түгэс хүсэтэ дэбжэлтын оршон байдалда РСФСР-эй Верховно Соведэй нэгэдэхи сесси боложо байна.

Амгалан зохёон бүтээхэ ажал хэжэ байгаа советскэ арад дайнай хойто тээхи табанжэлэй түсэбэй зорилгонуудые амжалтатайгаар дүүргээ. Большевистскэ партиин ба советскэ правительствын хүтэлбэри доро советскэ хүнүүд промышленностиин ба хүдөө ажахын дайнай урда тээхи хэмжээе богони болзор соо һэргээн бодхооһон ба энэ хэмжээнэй нилээд ехээр дээшэлхэ ябадал хангаһан байна.

Байгаалиие шэнэдхэн хубилгаха сталинска асари ехэ түсэб бэелүүлхэ хүдэлмэринүүд манай орон дотор мүнөө улам үргэнөөр дэлгэржэ байна. Коммунизмын агууехэ барилгануудай — Куйбышевска, Сталинградска ба Каховско гидроэлектростанцинуудай, Главна Туркменскэ, Урда-Украинска ба Хойто-Крымскэ каналнуудай, судно ябаха Волго-Донской каналай барилгые советскэ арад угаа ехэ дэбжэлтэтэйгээр бэелүүлжэ байна.

Социалистическэ экономикын таһаралтагүй дэбжэлтын үндэһөөр, СССР-эй национальна доход хэлбэришэгүйгөөр ургана, ажалшадай материальна ажана тэниглэн байдал дээшэлнэ, олоной хэрэглэхэ товарнуудай сэнгүүд химдарна.

Манай орондо сэнгүүдэй хододоо химдаралга хадаа советскэ хүн тухай сталинска эсэшэ сусашагүй анхарал оролдолгын гэршэ мүн, тэрээнтэй хамта советскэ гадаадын амгалан политикые тодоор харуулһан ябадал мүн.

Коммунизмын илалтата байгуулалта, ажалшадай ажана тэниглэн байдал ба культурые дээшэлүүлхэ тухай сталинска агууехэ анхарал оролдолго хадаа советскэ обществын морально-политическэ нэгэдэлые, СССР-эй арадуудай хани барисаае улам ехээр бэхижүүлһэн байна.

Союзна ба автономно республикануудай Верховно Соведүүдтэ һая боложо үнгэрһэн һунгалтанууд хадаа коммунизмын хэрэгтэ советскэ арадай хизааргүй үнэн байдагые, социалистическэ Эсэгэ оронойнгоо саашадаа бэхижэхын тулада шэн зоригтой ажаллахаар тэрэнэй бэлэн байһые, **манай гениальна вождь ба багша нүхэр** Сталинай хүтэлбэри доро эб найрамдал сахин хамгаалхын ба дай болюулхын түлөө тэмсэхээр хэлбэришэгүй эрид шиидэнхэй байһыень бүхы дэлхэйдэ тон хүсэтэйгөөр дахин харуулаа! **(Нэрьемэ, үни удаан үргэлжэлһэн альгаташалга).**

РСФСР-эй 1950 оной Гүрэнэй бюджедые дүүргэлтын дүнгүүд

Нүхэд депутадууд! Хүсэн түгэс Советскэ Союзай бүхы ахадүү арадуудтай хамтадаа, Российска Федерациин арадууд экономикын ба культурын хүгжэлтэдэ ехэ амжалтануудые туйлаа.

1950 ондо РСФСР-эй республиканска, нютагай промышленность жэлэйнгээ түсэбые 102 процент дүүргэһэн ба үргэн хэрэглэлэй эд товарнуудые, барилгын ба модон материалнуудые, мүн бусад зүйлэй продукци бүтээн гаргалгые нилээд ехэдхэһэн байна. Промышленна предприятинууд үйлэдбэрилэн гаргадаг зүйлнүүдэйнгээ ассортимент үргэдхэжэ, шанарыень һайжаруулаа.

Социалистическэ хүдөө ажахы хэлбэришэгүй дэбжэлтын замаар ябана. РСФСР-эй колхозууд ба совхозууд 1950 ондо бүхы культурануудай тарилгын талмайнуудые 5,8 миллион гектараар ехэдхэбэ. 1950 ондо орооһото культурануудай ургасань дайнай урда тээхи хэмжээе үлүүлээ.

Ниитын малажал хүгжөөхэ гурбан жэлэй түсэб амжалтатайгаар бэелүүлэгдэжэ байна. Һүүлэй жэлнүүдтэ РСФСР-эй европейскэ хубиин талын ба модото талын районуудта 860 мянга гаран гектар талмай дээрэ хамгаалгын модонууд һуулгагдаһан ба таригдаһан байха юм.

Промышленна ба хүдөө ажахын үйлэдбэриин ургахатай хамта республикын ажалшадай ажабайдалай условинууд таһаралтагүйгөөр һайжарна. Гэр байрын барилта жэл бүри ехэ болоно. 1950 ондо РСФСР дотор гүрэнэй предприятинууд, эмхи зургаанууд ба нютагай Соведүүд 1949 онойхидо орходоо 11 процент ехэ гэр байрын шэнэ талмайе ашаглалгада оруулаа. Электростанцинуудые, водопроводуудые ба коммунальна бусад предприятинуудые, трамвайна, троллейбуснэ, автобусна зам харилсаае һэргээн бодхоохо ба үргэдхэхэ талаар, тэрэшэлэн городууд болон тосхонуудые болбосон түхэлтэй болгохо талаар ехэ хүдэлмэри хэгдээ.

1950 ондо советскэ худалдаа наймаан саашадаа дэлгэржэ үргэлжэлөө. Гүрэнэй ба кооперативна худалдаа наймаанай магазинуудта сасуудхагдаһан сэнгүүдээр 1949 онойхидоо орходоо 30 процент ехэ товарнууд хүн зондо худалдагдаа.

Үнгэрһэн жэл хадаа советскэ түрүү наукын ба культурын шэнээр һалбаран хүгжэһэн жэл байгаа. Арадай гэгээрэлэй талаар асари ехэ амжалтанууд туйлагдаа. 1950 ондо РСФСР-эй территори дээрэ эхин, долоонжэлэй ба дунда һургуулинуудта, техникумүүдтэ ба һуралсалай дунда бусад заведенинүүдтэ 20,6 миллион хүн һуралсаһан, мүн заочно һургуулинуудые оруулалсаад 502 дээдэ һургуулинуудта 687 мянган студентнүүд һуралсаһан байна.

1950 ондо республика дотор больницануудай, нарайлалгын байшангуудай ба эмнэлгын бусад эмхи зургаануудай, тэрэшэлэн санаторинуудай ба амаралтын байшангуудай сеть үргэдхэгдөө.

Арадай ажахын түсэбые амжалтатайгаар бэелүүлхэ үедэ, социалистическэ нөөсэлгэнүүд ургаһан байна, энэнь советскэ финанснуудые саашадань бэхижүүлхэ ябадалда туһалаа.

РСФСР-эй 1950 оной Гүрэнэй бюджет доходуудай талаар 53.698 миллион түхэригөөр ба гаргашануудай талаар 53.200 миллион түхэригөөр дүүргэгдэжэ, доходуудынь гаргашануудһаа 498 миллион түхэриг үлүү байба.

Эрьесын налогһоо отчисленинүүдээр республикын бюджедтэ 10931 миллион түхэриг ороһон байна.

Гүрэнэй предприятинуудай ба ажахын организацинуудай олзоһоо отчисленинүүдые хэхэ түсэб үлүүлэн дүүргэгдээ. Энэ орошоор 9461 миллион түхэриг—1950 оной бюджедээр баталагдаһан суммаһаа 466 миллион түхэриг үлүүгээр ба 1949 оной оролтонуудһаа 1616 миллион түхэриг үлүүгээр ороһон байна.

Гэбэшье, олзоһоо отчисленинүүдые хэхэ түсэбые бүхы дээрэнь үлүүлэн дүүргэһэн болобошье, РСФСР-эй зарим министерствонууд, тусгаарлабал, ой модоной промышленностиин Министерство, нютагай түлишын промышленностиин Министерство, мяха ба һүнэй промышленностиин Министерство, гэр байрын-гражданска барилгын Министерство ба худалдаа наймаанай Министерство бюджедэй үмэнэхи уялгануудаа дүүргээгүй. Дурсагдаһан министерствонууд харьяата предприятинууд дээрээ ажахын тоосоо ба финансова жаяг заршам бэхижүүлхэ талаар шухала хэмжээнүүдые абаагүй байна.

Гүрэнэй урьһаламжануудһаа отчисленинүүдые хэхэ түсэб үлүүлэн дүүргэгдээ. Гүрэнэй урьһаламжануудһаа отчисленинүүдээр үнгэрһэн жэлдэ 7385 миллион түхэриг—1949 онойхидо орходоо 668 миллион түхэриг үлүүгээр ороһон байна.

Хүн зонһоо абтаха налогууд ба татаринуудһаа бюджедтэ 11661 миллион түхэриг оруулагдаа. Зарим хизаарнууд ба областьнуудтахи финансова органууд хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилһэн ушарһаа налогуудые суглуулха түсэб дүүргээгүй гэжэ тэмдэглэхэ шухала байна. Тусгаарлабал, Краснодарска хизаарта, Орловско, Брянска, Смоленскэ Новосибирскэ, Омско, Тамбовско ба Воронежско областьнуудта энэ түсэб дүүргэгдээгүй байгаа.

1950 ондо РСФСР-эй Гүрэнэй бюджедэй гаргашануудынь 53.200 миллион түхэриг болоо гэжэ дээрэ хэлэгдэһэн байгаа. Энэ мүнгэнһөө арадай ажахые финансировалгада 10.539 миллион түхэриг—бюджедээр хараалагдаһанһаа 262 миллион түхэриг үлүүгээр һомологдоо. Социально-культурна хэмжээябуулгануудта гаргагдаһан гаргашанууд 36916 миллион түхэриг болобо. Гүрэнэй управлениин органуудые хангаха ябадалда 4833 миллион түхэриг гү, али 1950 ондо гэжэ баталагдаһанһаа бага мүнгэ гаргашалагдаһан байна.

РСФСР-эй Гүрэнэй бюджет болбол ажахы, культурые хүгжөөхэ ба арадай ажана тэниглэн байдалые дээшэлүүлхэ талаар арадай ажахын түсэбөөр хараалагдаһан хэмжээ-ябуулгануудые шухала мүнгэ хэрэгсэлээр хангаһан байна.

РСФСР-эй 1951 оной Гүрэнэй бюджет

Нүхэд депутадууд! Республиканска ба нютагай ажахын бүхы һалбаринуудые саашадань хүгжөөхэ талаар харюусалгата зорилгонууд 1951 оной гүрэнэй арадай ажахын түсэбөөр республикын үмэнэ табигдаа. Энэ жэлдэ промышленностиин ба хүдөө ажахын ехэхэн шэнэ ургалта туйлагдаха, капитальна барилгын талаар ехэ хүдэлмэринүүд хэгдэхэ, ажалшадай ажабайдалай материальна ба культурна хэмжээе саашадань дээшэлүүлхэ талаар хэмжээ-ябуулгануудай үргэн программа бэелүүлэгдэхэ ёһотой.

Танай үзэмжэдэ табигдаһан РСФСР-эй Гүрэнэй бюджет эдэ шухала зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэхэ ябадалда бүхыдөө шэглүүлэгдэнэ.

РСФСР-эй 1951 оной Гүрэнэй бюджедэй хэмжээн доходуудай талаар 54179 миллион түхэриг ба гаргашануудай талаар 54136 миллион түхэриг байхаар, доходуудынь гаргашануудһаа 43 миллион түхэриг үлүү байхаар, РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведээр тогтоогдобо.

РСФСР-эй 1951 оной Гүрэнэй бюджедэй доходууд

Гүрэнэй бюджедэй олзо доходууд иимэ гол орошонуудһаа бүрилдэнэ гэбэл (миллион түхэригөөр):

Социалистическэ ажахыһаа оролтонууд	30518
Гүрэнэй налогуудһаа отчисленинүүд	13444
Гүрэнэй урьһаламжануудһаа отчисленинүүд	8120
Бусад доходууд	2097

Социалистическэ ажахыһаа 30518 миллион түхэригэй оролтонууд, тэрэ тоодо гүрэнэй предприятинуудай олзоһоо 8339 миллион түхэригэй отчисленинүүд ба эрьесын налогһоо 9011 миллион түхэригэй отчисленинүүд хадаа РСФСР-эй Гүрэнэй бюджедэй доходуудай гол орошо мүн байна.

Энэ жэлдэ нөөсэнүүдэй түсэбые дүүргэлгэ хадаа ажалай бүтээсые саашадань дээшэлүүлхэ, үйлэдбэридэ гаргашалха материальна гаргашануудта алмалта шангадхаха, гол мүнгэн зөөри ашаглалгые һайжаруулха, тэрэшэлэн дотоодын бүхы бусад резервнүүдые элирүүлхэ ба ашаглаха ябадал эринэ.

Продукциин өөрынь үнэ химдаруулха талаар даалгабаринуудые ба үйлэдбэриингөө түсэбүүдые дүүргэдэггүй предприятинууд республика дотор үшөөл бии юм. Тиимэ предприятинууд ой модоной промышленностьда олон бии.

Түсэбүүдээ дүүргэдэггүй предприятинууд РСФСР-эй бусад министерствонуудтэшье, тэрэ тоодо 1950 ондо үйлэдбэриингөө программые бүхыдэнь дүүргэһэн министерствонуудтэ, жэшээлхэдэ, хүнгэн промышленностиин Министерстводэ, эдеэ хоолой промышленностиин Министерстводэ ба нютагай промышленностиин Министерстводэ бии байна.

Зарим министерствонууд ба ведомствонууд продукциин ассортиментын ба шанарай талаар даалгабаринуудаа дүүргээгүй. Нютагай промышленностиин Министерство зарим түхэлэй шаажан-фаянсова ампартануудые ба гэртэ хэрэгтэй зүйлнүүдые бүтээн гаргаха талаар, РСФСР-эй мяха ба һүнэй промышленностиин Министерство малай эрхим сортнуудай тоһо гаргаха даалгабаринуудаа дүүргээгүй. Энэнь промышленна предприятинуудай нөөсэнүүдые доошолуулһан ба бюджедтэ гээлтэ хоролто ушаруулһан байна.

Гүрэнэй түсэб хадаа хуули мүн. Министерствонуудэй ба ажахын организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд ямаршье условинуудта үйлэдбэриин даалгабаринуудые бүхы дээрэнь, мүн продукциин ассортиментын ба шанарай талааршье бэелүүлхэ ябадал хангаха ёһотой. Манай предприятинуудай зэбсэглэгдэһэн шэнэ техникэ ашаглалгые һайжаруулха гээшэ эдэ зорилгонуудые бэелүүлхэ хэрэгтэ ехэ удхашанартай байна.

Республикын ой модоной промышленностиин предприятинуудай зүгһөө механизмуудые хангалтагүйгөөр ашаглаһан баримтануудта РСФСР-эй Верховно Соведэй үнгэрһэн сесси дээрэ анхарал хандуулагдаһан байгаа. РСФСР-эй ой модоной промышленностиин Министр нүхэр Кудрявцев техникэ ашаглалгые һайжаруулха талаар шухала хэмжээнүүдые абаагүй гэжэ үнгэрһэн жэлэй дүнгүүд харуулна. Механизмуудай хангалтагүйгөөр ашаглагдаһан ба бусад гуримгүй байдалай гаргагдаһан ушарһаа, 1950 ондо модоной өөрынь үнэ түсэбһөө ехээр үлүүлһэн байна.

Зарим предприятинууд түүхэй эдүүдые ехээр үлүү гаргашална. РСФСР-эй эдеэ хоолой промышленностиин Министерствын Ярославска крахмало-паточно комбинат крахмал үйлэдбэрилэн гаргаха үедөө үнгэрһэн жэлдэ 1167 тонно кукуруза үлүү гаргашалаа.

Хэдэн олон предприятинууд дээрэ продукциин голодһо гаргагдаһанһаа боложо ехэ гээлтэ хоролтонууд ушаруулагдаа. Тусгаарлабал, РСФСР-эй хүнгэн промышленностиин Министерствын шэлэй заводууд дээрэ шэлэй голодһо ба тэһэрэлгэ болоһонһоо үндэһэлэн, 1950 ондо түсэбһөө гадуур 2254 мянган түхэригэй гээлтэ хоролтонууд, нютагай промышленностиин Министерствын шаажангай-фаянсова предприятинууд дээрэ 3 миллион түхэригэй гээлтэ хоролтонууд болоһон байна.

Министерствонууд ба ведомствонууд, нютагай Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүд продукциин өөрын үные химдаруулха талаар 1951 ондо гэжэ тогтоогдоһон гүрэнэй даалгабарие бүрин дүүргэхэ талаар бүхы хэмжээнүүдые абаха ёһотой. Предприятиин хүтэлбэрилэгшэ бүхэн хадаа өөрын үнын талаар ба олзо орошонуудай талаар, түсэбүүдэй бүрин дүүргэгдэхэ байхаар предприятиингаа ажал-ябуулгын экономическа талыень шэглүүлэн ударидаха уялгатай.

Эрьесын налогһоо отчисленинүүд хадаа РСФСР-эй Гүрэнэй бюджедэй доходуудтахи томохон статья болоно. Эрьесын налогоор гүрэнэй даалгабари амжалтатайгаар дүүргэхын тулада, продукци бүтээн гаргаха түсэбөө дүүргэхын ба үлүүлэн дүүргэхын, тэрэниие түргөөр худалдахын түлөө тэмсэлые бүхы хэмжээгээр шангадхаха шухала байна.

Эрьесын налог болзор соонь түлэхэ ябадал хангадаггүй предприятинууд манайда үшөөл бии гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Тэдэнэй тоодо Тобольско мяханай комбинат хамаадана. Энэ комбинат финансова уялгануудаа һараһаа һарадаа дүүргэнэгүй. Эрьесын налогоор комбинадай үри доёмхо 1951 оной апрельдэ 1 миллион 213 мянган түхэриг болоһон байна.

Иимэ буруу ябадалые тэсэжэ болохогүй. Гүрэнэй үмэнэхи финансова уялгануудаа болзор соонь бүрин дүүргэхэ ябадалые ажахын организацинуудай хүтэлбэрилэгшэдһөө эрихэ шухала байна. Финансова органууд болбол эрьесын налог түлэлгые хинаха ябадалаа шангадхаха ба гүрэнэй түлбэриин жаяг заршам эбдэһэн баримтануудта эсэргүү эбсэшэгүй тэмсэл ябуулха ёһотой.

Советскэ худалдаа наймаае саашадань һайжаруулга хадаа тон шухала зорилго мүн. **Республикын худалдаа наймаанай организацинууд худалдан абагшадые хангаха ябадалаа һайжаруулаа. Гэбэшье тэдэнэй хүдэлмэридэ үсөөн бэшэ дутагдалнууд үшөөл бии байна.**

Худалдаа наймаа дээшэлүүлхэ зохид һайн условинуудтай болобошье, худалдаа наймаанай зарим организацинууд товарай эрьесын түсэбые дүүргэнэгүй. РСФСР-эй худалдаа наймаанай Министерство ба Центросоюз болбол нютагай условинуудые ба зарим товарнууд тушаа хүн зоной эрилтые хараадаа абангүйгөөр, областьнуудта ба районуудта товарнуудые механическа хубаадаг ушарнуудаа мүнөө хүрэтэр усадхаагүй.

Зарим областьнуудта товарнууд базанууд дээрэ ба складуудта удаан сагаар хэбтэнэ. Ульяновска областьдохи гүрэнэй худалдаа наймаанай 115 магазинуудые ба эд хэрэглэгшэдэй кооперациин 1239 магазинууд болон ларёгуудые шалгажа үзэхэдэ, худалдаа наймаанай базануудта ба складуудта байһан зарим товарнууд олохон магазинуудта ба ларегуудта худалдаанда гаргагдаагүй гэжэ тодороо.

Худалдаа наймаанай организацинуудай финансова ажахыда олон янзын гуримгүй байдал гаргагдана. Краснодарска хизаарай ба Тульска областиин торгнуудта эрьесын үлүү гаргашанууд ба харюусалгагүй дээрэһээ хэгдэһэн гээлтэ хоролтонууд 1949 онойхитой сасуулхада ехэ болоо. Харюусалгагүй байһанһаа болоһон гээлтэ хоролтонуудые ба үлүү гаргашануудые Свердловско областиин торгнууд—16,0 миллион түхэриг, Чкаловска областиин—12,6 миллион түхэриг ба Ростов-на-Дону городой торгнууд—8,4 миллион түхэриг хэһэн байна.

(Үргэлжэлэлынь 2-дохи нюурта).

РСФСР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ НЭГЭДЭХИ СЕССИ

РСФСР-эй 1951 оной Гүрэнэй бюджет тухай ба РСФСР-эй 1950 оной Гүрэнэй бюджедэй гүйсэдхэл тухай

РСФСР-эй финанснуудай Министр депутат И. И. ФАДЕЕВЭЙ элидхэл

(*Түгэсхэл*)

РСФСР-эй худалдаа наймаанай Министерство товарай эрьесын 1951 ондо гэжэ тогтоогдоhон түсэбэй дүүргэлтэ хангаха, худалдан абагшадые саашадань hайнаар хангаха ябадал туйлаха ба худалдаа наймаанай организацинуудай финансова ажахын ажал-ябуулгадахи дутагдалнуудые үгы хэхэ ёhотой.

Олзоборилгын коопераци валовой продукци гаргаха талаар дайнай урда тээ байhан хэмжээ үшөө 1948 ондо үлүүлhэн байна. 1950 ондо олзоборилгын коопераци үйлэдбэрингөө түсэбые 101 процент дүүргэhэн ба хүн зоной хэрэглэхэ элдэб янзын товарнуудые түсэбhөө гадуур ехээр бүтээн гаргаhан байха юм.

Гэхэтэй хамта олзоборилгын кооперацинин олохон артельнүүд түхэбтэ даалгабаринуудаа дүүргэнэгүй гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Жэшээлхэдэ, Владимирска областьдо 127 артельнүүдэй 49 артельнүүдынь үнгэрhэн жэлдэ үйлэдбэрин программа дүүргэээгүй. Куйбышев городто, Молотовско областьдо, Краснодарска хизаарта ба Хойто-Осетинскэ АССР-тэ олзоборилгын кооперацинин артельнүүдэй хахадhаа олониинь үйлэдбэрингөө даалгабаринуудые дүүргэээгүй.

Костромской областьдо олзоборилгын кооперацинин артельнүүд үргэн хэрэглэлэй эд товарнуудые үйлэдбэрилгэ эхэдхэхын тулада нютагай түүхэй эдүүд ба промышленностинн отходуудые дутуугаар ашаглана. Олзоборилгын кооперацинин бүтээн гаргаhан бүхы продукцинн оройдоо гурбанай нэгэ шахуу хубинь нютагай түүхэй эдээр хэгдэнэ.

Советскэ гүрэн олзоборилгын кооперацида ехэ туhаламжа үзүүлнэ, тэрэнэй материально-техническэ базые бэхижүүлнэ, тэрэнэй предприятинуудые шэнэ техникээр зэбсэглэнэ. Шэнэ техникэ ашаглаха асуудалнуудта, тэрэшэлэн үйлэдбэриин экономикын асуудалнуудта олзоборилгын кооперацинин артельнүүдэй ба союзуудай анхаралые хүсэтэйгөөр хандуулха шухала байна. Артель бүхэниие эмхидхэлэй-ажахын талаар бэхижүүлгэ хадаа шухала зорилго мүн. Олзоборилгын кооперацинин хүдэлмэриие hайжаруулха ябадал хүн зондо олон миллион түхэригэй товарнуудые нэмэжэ үгэхэ ба Гүрэнэй бюджедэй доходуудай ехэ бололгодо туhалха байна.

Гүрэнэй урьhаламжануудhаа отчисленинүүд республикын бюджедтэ шухала үүргэ бэелүүлнэ. СССР-эй арадай ажахые hэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ Гүрэнэй Табадахи урьhаламжа захилга болбол тараагдахаар хараалагдаhан урьhаламжын суммые нилээд ехээр үлүүлээ. Манай урьhаламжануудай амжалтань ажалшадай материальна байдалай ургалта тухай, советскэ арадай гүн гүнзэгы патриотизм тухай, Советскэ Союзай хүсэ шадалые ажалаараа, мүн мүнгэ хэрэгсэлээрээ бэхижүүлхээр тэрэнэй бэлэн байгаа тухай гэршэлнэ.

Нөөсэлгын кассануудта хүн зоной оруулдаг вкладуудай хэлбэришэгүйгөөр ехэ бололгонь арадай ажана тэнигэн байдалай дээшэлhэн тухай хэлэнэ.

РСФСР-эй финансова органууд хүн зонhоо налоговой ба бусад түлбэринүүдэй оролгын түсэбэй бүрин дүүргэгдэхэ ябадал хангаха ба хүдөө нютагуудта түлбэринүүдые суглуулха талаар налоговой агентнуудай хүдэлмэри hайжаруулха шухала хэмжээнүүдые абаха ёhотой. Гэхэтэй хамта, нютагай Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдэй зүгhөө энэ хэрэгтэ анхаралаа ехээр хандуулха хэрэгтэй байна.

РСФСР-эй 1951 оной Гүрэнэй бюджедэй гаргашанууд

РСФСР-эй 1951 оной Гүрэнэй бюджедэй гаргашанууд 54136 миллион түхэригээр тодорхойлогдоо гэжэ хэлэгдэhэн байгаа. Үнгэрhэн жэлэйхидэ орходоо тэдэ гаргашанууд 936 миллион түхэригөөр ехэ болоно.

Тус тус статьянуудаар гаргашанууд иимэ хэмжээтэйгээр хараалагдана гэбэл (миллион түхэригөөр):

Арадай ажахы	10235
Социально-культурна хэмжээ-ябуулганууд	38318
Гүрэнэй управлениин органуудые ба сүүдэй органуудые хангалга	4947
Бусад гаргашанууд	636

Тиимэhээ үнгэрhэн жэлнүүдтэл адляар 1951 ондо РСФСР-эй Гүрэнэй бюджедэй бүхы мүнгэнэй арбанай юhэн хуби шахуунь арадай ажахыда ба социально-культурна хэмжээ-ябуулгануудта оруулагдана.

Энэ угаа ехэ мүнгэ хэрэгсэлые тон гамтай наринаар хэрэглэхэ шухала байна. Министерствонууд, ведомствонууд ба нютагай Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүд болбол «Нөөсэлэгдэжэ байгаа резервнүүдые арадай зөөриин нэгэхэншье мүнгэнэй дэмы хосорхогүй байхаар, ашагтайгаар, бодомжотойгоор гаргашалжа үшөө шадаха хэрэгтэй...» гэhэн нүхэр Сталинай заабариие хэлбэришэгүйгөөр хүтэлбэри болгохо ёhотой.

Арадай ажахые финансировалга

Арадай ажахын түсэбөөр хараалагдаhан зорилгонуудай ёhоор, республиканска ба нютагай промышленностиие финансировалгада 1094 миллион түхэриг, гэр байрын-коммунальна ажахые финансировалгада — 3.482 миллион түхэриг, хүдөө ба ой модоной ажахые финансировалгада — 4112 миллион түхэриг ба арадай ажахын бусад hалбаринуудые финансировалгада —1547 миллион түхэриг hомологдобо.

Арадай ажахые финансировалгада зорюулагдаhан hомололгын нилээд ехэ хубинь, нэрлэбэл 4773 миллион түхэриг капитальна барилгада оруулагдаха байна. 1951 оной капитальна вложениинүүдэй юрэнхы хэмжээнь 6025 миллион түхэригөөр тогтоогдонхой.

1950 ондо правительство болбол барилгын өөрын үные химдаруулха тэhэн тогтоол гаргаа hэн. Энэ тогтоолые бэелүүлгэ хадаа гүрэнэй ехэхэн хэмжээнэй мүнгэ зөөри арбилжа үгөө.

Гэбэшье, зарим министерствонүүд ба ведомствонүүд барилгын өөрынь үные химдаруулха даалгабаринуудаа дүүргээгүй. Энэ даалгабариие ажаhуудалай-гражданска барилгын Министерство дүүргээгүй байшоо. Министерствын подрядна барилгын-монтажна хэдэ хэдэн организацинууд ехэхэн гарза хэhэн байна. Жэшээлхэдэ, «Великолукстрой» трест 1950 ониие 3456 мянган түхэригэй гарзатайгаар дүүргээ. Энэ трестын накладной гаргашанууд тогтоогдоhон нормонуудhаа 53 процентээр үлүү гараhан байна.

Арадай ажахыдахи ажаhуудалай барилга хэдаа капитальна хүдэлмэринүүдэй шухала хубинь болоно. Советскэ гүрэн болбол ажаhуудалай барилгые түргэн темпээр бүтээхэ арга олгодог тон шэнэ нарижуулагдаhан техникээр барилгануудые зэбсэглэhэн ба зэбсэглэжэшье байна.

Гэбэшье, ажаhуудалай барилга хаа хаанагүй ёhотой hайнаар үшөөл хэгдэнэгүй. Зарим областьнуудта, тусхайлбал, Тюменскэ ба Иркутска областьнуудта энэ шухала хэрэгтэ гүйсэд анхарал табинагүй, тиимэhээ ажаhуудалай барилгын ба ажаhуудалай шэнэ талмайнуудые ашаглалгада оруулгын түсэбүүд эдэ областьнуудта дүүргэгдэнэгүй.

Ажаhуудалай барилга болбол манай арадай материальна тэнигэн байдалые саашадань дээшэлүүлхэ хэрэгтэ шухалын шухала хэмжээ-ябуулгануудай нэгэниинь мүн болоно. Нютагай Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүд ажаhуудалай шэнэ талмайе ашаглалгада оруулгын түсэбүүдые заатагүй дүүргэхэ ябадал хангаха ба барилгын болзорнуудые хороохо, тэрээнэй шанарые дээшэлүүлхэ ба өөрынь үные химдаруулха талаар бүхы зохихо хэмжээнүүдые абаха ёhотой.

1950 ондо республика дотор ажаhуудалай гэрнүүдые капитальнаар заhабарилгын талаар ехэхэн хүдэлмэринүүд хэгдээ. 54 хизаарнууд, областьнууд ба автономно республикануудта капитальна заhабарилгын түсэб дүүргэгдэhэн ба үлүүлэн дүүргэгдэhэн байна. Энэ түсэб Приморско хизаарай, Рязанска областиин, Северо-Осетинскэ АССР-эй городуудта ба зарим бусад областьнууд болон автономно республикануудай городуудта дүүргэгдээгүй. Ажаhуудалай гэрнүүдые капитальнаар заhабарилгада зорюулагдаhан hомололгонууд 1951 ондо нэмээгдэхэ байна. Ажалшадай ажаhуудалай условинуудые hайжаруулхын тула элэ hомололгонуудые шадаал hаа ехэ аша туhатайгаар хэрэглэхэ талаар бүхы хэмжээнүүд абтаха зэргэтэй.

Үйлэдбэриин ба эд товарай эрьесын хэмжээнэй 1951 ондо ургаха байhантай дашарамдуулан гүрэнэй предприятинуудай ба ажахын организацинуудай өөhэдынь эрьесын мүнгэ зөөриин ургалтада 642 миллион түхэриг hомологдохоор РСФСР-эй Гүрэнэй бюджет дотор хараалагдана. Тэрэнhээ гадна предприятинуудай болон организацинуудай эрьесын мүнгэ зөөри хадаа тус предприятинууд болон организацинуудай өөhэдынь ресурснуудhаа нэмээгдэжэ, 794 миллион түхэригөөр ехэ болохо.

РСФСР-эй арадай ажахыдахи мүнгэ зөөриин эрьесэ 1950 ондо хурдадан түргэдэhэн байна. Энэ талаар РСФСР-эй хүнгэн промышленностиин Министерствын ба нютагай промышленностиин Министерствын зарим предприятинууд нилээд ехэ амжалтануудые туйлаа.

Энээнтэй хамта зарим предприятинуудта мүнгэ зөөриин эрьесэ удааруулагдаhан байгаа. Тусхайлбал, нютагай түлишын промышленностиин Министерствын Росглавторфын предприятинуудта мүнгэ зөөриин эрьесэ 1949 онойхидо орходоо 11 хоногоор удаарhан байна. Эдэ предприятинуудта товаро-материальна үнэтэ зүйлнүүдэй үлэгдэлнүүд нормативhаа үлүү ехээр дээшэлжэ, финансова бэрхэшээлнүүдтэ хүргэhэн, банктай болон поставщигуудтай хэхэ предприятинуудай тоосоонуудта муу нүлөө үзүүлhэн байна. Мүнгэ зөөриин ба материальна үнэтэ зүйлнүүдэй эрьесын удаарhанай гол шалтагаануудай нэгэниинь хадаа бэлэн продукциин нэгэ жэгдээр гаргагдадаггүй байhан ябадал болоно. Энэ хадаа запасуудай нормативhаа гадуур суглархa ябадалда хүргөө. Ленинградска мебельнэ № 3 фабрика нэгэдэхи декадада дунда жэшээгээр продукциингаа 23 процентыень, хоёрдохи декадада 30 процентыень, гурбадахи декадада 47 процентыень гаргадаг байгаа. 1951 оной январиин 1-дэ фабрикын нормативhаа гадуур сугларhан запасууд хадаа 789 мянган түхэригэй болоhон байха юм.

Зарим предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд үлүү гараhан ба хэрэггүй материалнуудые элирүүлэн олохын ба худалдахын түлөө, отходуудые ашаглахын түлөө hулаар тэмсэнэ. Курска № 1 оёдолой фабрикада 1951 оной эхеэр 393 мянган түхэригэй үлүү гараhан үнэтэ зүйлнүүд, гол түлэб бүдэй өөдэhэнүүд байhан байна. Теэд, кооперативна промышленностиин оёдолой предприятинуудта эдэ өөдэhэнүүд хэрэгтэй байгаа.

Үлүү гараhан материалнуудые худалдаха, товаро-материальна үнэтэ зүйлнүүдэй запасуудые предприятинуудта нормын ёhоор байлгаха ябадалай хойноhоо нигтаар хинан хаража байха талаар шанга хэмжээнүүдые абаха хэрэгтэй. Эрьесын мүнгэ зөөриин эрьесые хурдадхахын түлөө тэмсэл хадаа республикын бүхы предприятинуудай шухала зорилго мүн.

Хүдөө ба ой модоной ажахынуудые саашадань дэбжүүлгэдэ 1951 оной РСФСР-эй Гүрэнэй бюджедээр ехэхэн мүнгэн hомологдоно. Энэ мүнгэн хадаа социалистическэ газартаряалангые, ниитын малажалые саашадань хүгжөөхэ талаар, байгаалиие шэнэдхэн хубилгаха сталинска түсэбые бодотоор бэелүүлхэ талаар арадай ажахын түсэб дотор хараалагдаhан хэмжээ-ябуулгануудые дүүрэн хангаха байна.

Хүдөө ажахыда hомологдоhон мүнгэн coohoo 91,5 миллион түхэриг хэдэ хэдэн районуудта, тусхайлбал, Дагестанска АССР-эй, Крымскэ, Грозненско, Ростовско, Астраханска, Чкаловска областьнуудай, Ставропольско ба Краснодарска хизаарнуудай районуудта нютагай удхашанартай уhалуурин системэнүүдые барилгада гаргашалагдахаар хараалагдана.

Тус районуудта эдэ хүдэлмэринүүдэй ехэхэн удхашанартай байбашье hаань, уhанай ажахын Главна управлени барилгын түсэбүүдые жэлhээ жэлдэ дүүргэдэггүй байха юм. Уhалууриин нютагай системэнүүдые барихa талаар хүдэлмэреэ үндэhөөрнь hайжаруулхые уhанай ажахын Главна управлениhээ эрихэ хэрэгтэй.

Социально-культурна хэмжээ-ябуулганнуудта бюджедэй гаргашанууд

РСФСР-эй Гүрэнэй бюджедэй гаргашануудай главна статьянуудынь хадаа социально-культурна хэмжээ-ябуулгануудта зорюулагдаhан гаргашанууд болоно. 1951 оной республикын бюджет дотор эдэ гаргашануудай удельнэ хэмжээнь 70,8 процент болоно.

Советскэ гүрэн арадай hуралсалда мүнгэ зөөри гамнадаггүй. Энэ жэлдэ арадай hуралсалай хэрэглэмжэнүүдтэ РСФСР-эй Гүрэнэй бюджедээр 21958 миллион түхэриг hомологдоно. Энэ мүнгэнэй хахадhаань ехэнхинь, нэрлэбэл 11568 миллион түхэриг hургуулинуудта зорюулагдана.

1951 ондо долоонжэлэй ба дунда hургуулинуудай тоо улам олошорхо байна. Бүгэдэарадай анхарал оролдолгоор хүреэлэгдэhэн советскэ hургуули ехэхэн амжалтануудые туйлаа. hурагшадай эрдэмынь улам гүнзэгы ба бата бэхи болоо. Мүнөө жэлдэ hуралсалай шанарые саашадань дээшэлүүлхэ ябадал хангаха хэрэгтэй.

Долоонжэлэй hургуули дүүргэхэ арга боломжо хүдөө нютагуудта ажаhуудаг бүхы үхибүүдтэ олгохын тула hургуулиин интернадуудта hууринуудай тоо олошоруулагдаха байна.

РСФСР-эй арадай ажахыда ба культурна байгуулгада хүдэлмэрилхэ кадрнуудые бэлэдхэлгэдэ 3152 миллион түхэриг hомологдоно. 1951 ондо республикын вузууд ба техникумүүдые 160,7 мянган шэнэ залуу мэргэжэлтэд дүүргэжэ гараха байна.

Үхибүүдэй садууд ба үхибүүдэй байшангуудта зорюулагдан ехэхэн мүнгэн—3711 миллион түхэриг hомологдохоор хараалагдана. Наука ба искусствын саашанхи хүгжэлтэдэ ехэхэн мүнгэн hомологдохо байна.

1951 ондо культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай тоо олошорхо юм. Городуудта болон тосхонуудта шэнэ библиотекэнүүд, хүдөөгэй клубууд, кинотеатрнууд ба культурно-гэгээрэлэй бусад эмхи зургаанууд нээгдэхэ байна. Культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудта зорюулагдаhан hомололгонууд үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо 64,1 миллион түхэригөөр үлүү ехэ ба 990 миллион түхэригэй хэмжээтэй байха юм.

Манай орон дотор арадай элүүрые хамгаалгада тон ехэ анхарал хандуулагдадаг. Арад зондо медицинскэ туhаламжа үзүүлгые саашадань hайжаруулха зорилгоор городуудай ба хүдөөгэй больницануудта hууринуудай тоо, хүдөө нютагуудта фельдшерско-акушерскэ пунктнуудай тоо олошорхо юм. Арадай элүүрые хамгаалгада зорюулагдан 11701 миллион түхэриг hомологдоно.

Республикын территори дээрэ социально-культурна хэмжээ-ябуулгануудта РСФСР-эй Гүрэнэй бюджедээр табигдаhан hомололгонуудhаа гадуур ехэхэн хэмжээнэй мүнгэн союзна бюджедhээ жэл бүри гаргашалагдадаг гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. 1951 ондо советскэ культурын хүгжэлтэдэ зорюулагдан Советскэ Союзай Гүрэнэй бүхы бюджет coohoo 120,8 миллиард түхэриг hомологдонхой.

Энэ хэрэгтэ эды шэнээн ехэ мүнгэ гаргашалдаг орон дэлхэй дээрэ манай социалистическэ державаhаа ондоо байхагүй. Гэгээрэлдэ ба медицинскэ туhаламжада зорюулагдаhан гаргашанууд капиталистическэ оронуудай бюджедүүд дотор тон өөдэгүй багахан hуури эзэлдэг.

Советскэ гүрэнэй бюджет болбол амгалан байгуулалтын, социалистическэ экономикын саашадаа хүгжэлтын, арадай ажана тэнигэн байдалай ба культурын хэлбэришэгүйгөөр дээшэлэлгын бюджет мүн.

Гүрэнэй управлениин органуудта зорюулагдаhан гаргашанууд

Гүрэнэй управлениин органуудта зорюулагдаhан hомололгонууд хадаа СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолтой зохилдуулан хэгдэхэ административно-управленческэ аппарадай гаргашануудые 5 процентээр арбилха ябадалые хараадаа абалсан тодорхойлогдоhон байна.

Үнгэрhэн жэлдэ финансова органууд республикын эмхи зургаанууд ба предприятинуудта штатно-сметнэ журам сахилгые шалгажа, хэдэ хэдэн буруу зүйлнүүдые элирүүлhэн байна. РСФСР-эй эдеэ хоолой промышленностиин Министерстводэ штадhаа гадуур тушаалнууд байhан байна. Нютагай промышленностиин Министерстводэ ажахын хэрэглэмжэнүүдтэ үлүү ехэ мүнгэ зөөри гаргашалагдаа. Горьковско областиин эмхи зургаануудта ба предприятинуудта штадhаа гадуур 843 тушаал бии байжа, 369 дээшэлүүлэгдэhэн салин түлэгдэдэг байhан ба сметээр хараалагдаhанда орходоо 5361 мянган түхэриг үлүү гаргашалагдаhан байха юм. Эдээниие хэhэн гэмтэ нюурнууд хэhээгдээ.

Министерствонүүд, нютагай Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүд ба тэдээндэ мэдэлтэй эмхи зургаанууд хадаа штатна ба сметнэ журам нарин нигтаар сахиха уялгатай.

Зарим Министерствонүүд, тусхайлбал, нютагай түлишын промышленностиин Министерство, РСФСР-эй мяха ба hүнэй промышленностиин Министерство ба РСФСР-эй элүүрые хам... Министерство тэдээндэ м... предприятинуудые ба эмхи з... нуудые гүйсэд hайнаар хин... Мэдэлдээ байгаа бүхы эмх... гаанууд, предприятинууд... организацинуудта жэл бүри... галта хэжэ байха тухай Прав... ствын тогтоолые зүб шууд... лүүлхыень эдэ министерство... хүтэлбэрилэгшэдhөө эрихэ ... тэй.

Министерствонүүд, ведо... нүүд, нютагай Соведүүдэй г... хэхэ комитедүүд хадаа ... сомордхохо ба администра... ажахын гаргашануудые, ... хангалгын, худалдаа хэдэг... лэдхэлэй организацинуудай ... шануудые хороохо талаар ... мэри үргэнөөр ябуулха ёhо...

1951 оной автономно республикануудай бюджедүүд ба нютагай бюджедүүд

РСФСР-эй Гүрэнэй бюджет болбол республиканска (РСФСР-эй) бюджедhээ, автономно республикануудай ба нютагай бюджедүүдhээ бүридэнэ.

1951 оной автономно республикануудай ба нютагай бюджедүүд 41306 миллион түхэриг байхаар, тэрэ тоодо нютагай ажахые финансировалгада 6085 миллион түхэриг, социально-культурна хэмжээ-ябуулгануудта 31314 миллион түхэриг hомологдохоор хараалагдана.

Тус тус хизаарнуудай, областьнуудай, республиканска мэдэлэй городуудай ба автономно республикануудай бюджедүүд доро заагдаhан хэмжээнүүдтэйгээр хараалагдан баталалгада табигдана гэбэл (мянган түхэригүүдээр):

Алтайска хизаар	743.601
Краснодарска хизаар	980.189
Сочи город	39.474
Красноярска хизаар	782.212
Приморско хизаар	400.697
Ставропольско хизаар	548.966
Хабаровска хизаар	721.067
Амурска область	269.665
Архангельска область	467.405
Астраханска область	273.289
Брянска область	456.647
Великолукска область	276.982
Владимирска область	443.336
Вологодско область	519.583
Воронежско область	862.527
Горький город	311.917
Горьковско область	756.710
Грозненско область	240.177
Ивановска область	524.197
Иркутска область	516.232
Калининградска область	267.295
Калининска область	624.397
Калужска область	357.250
Кемеровскэ область	670.897
Кировскэ область	708.465
Костромской область	359.736
Крымскэ область	365.902
Севастополь город	904.815
Куйбышев город	236.771
Куйбышевска область	422.326
Курганска область	346.055
Курска область	719.309
Ленинград город	1.846.236
Ленинградска область	515.523
Молотов город	179.332
Молотовско область	726.968
Москва город	3.538.719
Московско область	1.766.730
Мурманска область	232.988
Новгородско область	312.944
Новосибирск город	208.041
Новосибирскэ область	447.633
Омск город	133.609
Омско область	388.101
Орловско область	444.028
Пензенскэ область	461.727
Псковско область	269.172
Ростов-на-Дону город	198.006
Ростовско область	747.496
Рязанска область	585.846
Саратов город	188.559
Саратовска область	587.440
Сахалинска область	404.468
Свердловск город	271.042
Свердловско область	977.817
Смоленскэ область	490.366
Сталинград город	180.424
Сталинградска область	476.150
Тамбовско область	496.523
Томско область	292.032
Тувинска автономно область	121.832
Тульска область	477.869
Тюменскэ область	471.374
Ульяновска область	358.298
Челябинск город	174.651
Челябинска область	627.185
Читинскэ область	366.850
Чкаловска область	573.139
Ярославска область	517.735
Татарска АССР	953.130
тэрэ тоодо:	
Казань город	176.078
Башкирска АССР	966.669
Дагестанска АССР	400.672
Бурят-Монголой АССР	246.937
Кабардинска АССР	161.564
Коми АССР	236.962
Марийска АССР	
Мордовско АССР	
Северо-Осетинскэ АССР	
Удмуртска АССР	
Чувашска АССР	
Якутска АССР	

1951 оной автономно рес... кануудай ба нютагай бюд... дэй шухала илгаань юуб... ходуудынь нютагай ажахы... гаха байна. Нютагай ... дайнай хойтохи сталинска ... жэлэй турша дотор ургаhан... хын ба культурна байгуул... шэнэ амжалтанууд туйл... байна.

Гэбэшье, зарим хизаарнууд... лон областьнуудта арадай ... түсэбые ба бюджедые дүүр... ехэхэн дутагдалнууд үшөө ... байhаар. Тиимэ дутагд... тусхайлбал, Краснодарска ... бии.

Нютагай Соведүүдэй гүй... комитедүүд ба финансова ор... доходуудай түсэбые бэел... хандуулдаг анхаралаа дээш... хэ зэргэтэй. Сельскэ Со... арад зоной дунда ниит... ламжын хүдэлмэри ... ябуулжа, хүдөөгэй түлбэр... суглуулха хүдэлмэридэ ех... hаламжа үзүүлхэ ёhотой.

Зарим автономно респу... нууд ба областьнуудта, тусх... Марийска ба Мордовско ... нүүдтэ, Брянска ба Кем... областьнуудта нютагай С... бюджедэй ба арадай ажах... сэбөөр хараалагдаhан соц... культурна эмхи зургаануу... олошоруулха талаар зохи... жээ абаагүй. Автономно р... кануудай Министрнүүдэй ... дүүд ба нютагай Соведүүд... сэдхэхэ комитедүүд 1951 он... дэхэ социально-культурна ... ябуулгануудай түсэбэй дүү... хангаха ёhотой.

* *
*

Нүхэд депутадууд! 1951 ... РСФСР-эй Гүрэнэй бюджет ... Российска Федерациин ар... зохёон байгуулхы амгалан ... туйлай ехэ программые бэ... таана. Энэ бюджет хадаа ... ажахын ба культурын са... дэбжэлтые хангаха ба аж... ажана тэнигэн байдалые ... дээшэлүүлхэ байна.

Гүрэнэй бюджедэй дох... дүүргэлтые, үлүүлэн дүү... ба арбилалтын журамые то... ринаар сахижа, бюджедээр ... лагдаhан бүхы хэмжээ-... нуудые таhалгаряагүйгөөр ... сировалха ябадалые ханга... рэгтэй.

Манай республикын ар... арадай ажахын түсэбые ам... тайгаар дүүргэхын түлөө, ... низмын агууехэ барилг... бэелүүлхын түлөө бүхы хүс... лаараа тэмсэжэ байна. Оло... лион советскэ хүнүүд пр... гаргалгые ехэдхэхын ба ... рысень hайжаруулхын түлө... лай бүтээсые дээшэлүүлхын ... дукциин өөрынь үные хим... хын түлөө мүрысэнэ. Хүд... шэдэй, колхозниигуудай, ... интеллигенциин творческо ... болбол арадай ажахыда ... тын ба гамналтын түлөө, ... листическэ нөөсэлгын түл... сэлдэ шэнэ шэнэ эхилэ... түрүүлнэ.

Гүрэнэй бюджедые ба ... ажахын түсэбые амжал... дүүргэхын түлөө Российска ... рациин арадуудай шэн ... гоор тэмсэжэ, нүхэр Ста... тэлбэрээр коммунизм ба... агууехэ хэрэгтэ шэнэ ... нуудые туйлаха байhанда... шье ажаг hэжэг байхагүй... үргэлжэлhэн нэрьемэ ... шалганууд. Бүгэдөөрөө ху... бодоно).

КОЛХОЗУУДАЙ БА МТС-үүдэй ПАРТИЙНА ЭХИН ОРГАНИЗАЦИНУУДАЙ СЕКРЕТАРЬНУУДАЙ ЗҮБЛӨӨН

☆ ☆

...Апрелиин 15-да Соведүүдэй ...долохи Байшангай Сталинска ...соо колхозуудай ба МТС-үүдэй ...тийна эхин организацинуудай ...етарьнарай республиканска ...н худэлмэрсэ үргэлжэлөө. ...лажалые саашадань хүгжөө... ба үндэр ургаса абахын, кол...уудые эмхидхэлэй-ажахын та...рнь бэхижүүлхын түлөө тэм... колхозууд ба МТС-үүдэй ...тийна эхин организацинуудай ...лгонууд тухай» ВКП(б)-гэй ...т-Монголой обкомой секретарь ...р А. У. Хахаловай элидхэл ту... үгэ хэлэлгэ болоо.

...Больше-Кударинска МТС-эй ...тийна эхин организациин секре... нүхэр Степанов үгэ хэлэхэдээ, ...муннистнуудай политическэ эр...ые дээшэлүүлхэ асуудалай тон ...ла байһан тухай тэмдэглээ. ...а, колхозуудта МТС-эйнгээ ...туһалдаг тухай сугларагшад...нэрэжэ үгөө. Тингэхэ зуураа ...даралгые зарим нютагуудта ...нтүй байһаниие эрид шүүмжэ...

...шань ВКП(б)-гэй обкомой ...ци ба пропагандын таһагые ...шын орлогшо нүхэр Очиров ...лэбэ. Зарим партийна эхин ...низацинуудта партийна һурал...һ хэрзэргээр ябуулагдажа бай...ые харуулаад, партийна һу...алай жэлые амжалтатайгаар ...хэ зорилго тухай нүхэр Очи... хэлээ.

...Курумканай аймагай Молотовой ...мжэтэ колхозой партийна ор...ациин секретарь нүхэр Сан... үгэ хэлэжэ, Баргажанай ...С-эй хүдэлмэриие эрид шүүм... Мүн элдэб плакадууд ба ...лозунгнууд Курумканда саг ...о хүрэжэ ошонгогүй гэжэ тэрэ ...һэн байна.

...дань ВКП(б)-гэй обкомой хү...ажахын таһагые даагша нүхэр ...н хүдөө ажахые хүтэлбэрил...бии байгаа дутагдалнуудые ...лһэн үгэ хэлээ. Бичурын ...ай Кировэй нэрэмжэтэ то...догдоһон колхозой мүнөө үеын ...йдал тухай тэндэхи партий...ин организациин секретарь ...р Цыремпилов дэлгэрэнгыгээр ...жэ үгэбэ. ВКП(б)-гэй Заиг...айкомой хүтэлбэрилгын мето...шүүмжэлһэн үгые Курбын ...С-эй парторганизациин секре... нүхэр Макарова хэлээ. ...нь үгэ хэлэһэн Баргажанай ...ай Баян-Голой сомоной Карл ...сын нэрэмжэтэ колхозой пар... эхин организациин секретарь ...р Цыренов бурят-монгол арад ...н үзэг бэшэгтэ һургаха асуу...л шухала байһаниие тэмдэг... Тарбагатайн аймагай Стали...нэрэмжэтэ колхозой партийна ...зациин секретарь нүхэр Пис... өөрынгөө үгэ соо коммунист...ай эдэбхиие улам дээшэлүүлхэ ...партийна суглаануудые һайн ...чанартайгаар үнгэргэхэ тухай ...һэн байна.

...АССР-эй Министрнүүдэй Со...дэргэдэхи культурно-гэгээ...эмхи зургаанүүдай Управле...начальник нүхэр Уртюбаев ...абажа, хүдөө нютагуудта куль...гэгээрэлэй хүдэлмэриие һай...лха тухай дэлгэрэнгыгээр хэ... Колхозуудай партийна эхин ...зацинууд хадаа клубуудай ...ан булангуудай хүдэлмэриие ...ха, колхоз бүхэндэ өөрын ...текэ бии болгохо ябадал ...а ёһотой. Мүн газетэнүүд ...журналнуудые олоор захиха, ...алхы хуудаһануудые» ходо...доо гаргажа байха хэрэгтэй гэжэ нүхэр Уртюбаев тэмдэглэбэ. Культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдые шэлэн олохо ба хубаарилан табиха хэрэгтэ партийна организацинууд анхаралаа ехээр хандуулха ёһотой гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Бичурын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой парторганизациин секретарь нүхэр Беляев үгэ хэлэхэ зуураа, колхозуудаа эмхидхэлэй-ажахын талаарнь бэхижүүлхын хэрэгтэ, ниитынгээ малажалые хүгжөөхын ба үндэр баян ургаса абахын түлөө зарим партийна эхин организацинууд һулаар тэмсэнэ гэжэ тэмдэглэбэ. Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ нүхэр Лобсанов өөрынгөө үгэ соо ниитын малажалые саашадань хүгжөөхэ ба тэжээлэй бата бэхи база байгуулха зорилгонууд тухай дэлгэрэнгыгээр хэлэбэ.

Закаменай аймагай Санагын сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозой партийна организациин секретарь нүхэр Дамчиев иигэжэ хэлэбэ:—Колхозоо эмхидхэлэй-ажахын талаарнь саашадань бэхижүүлхын тулада бидэнэр хүндэ хүшэр хүдэлмэринүүдые механизацилха ба электрификацилха ёһотойбди. Энэ хүдэлмэриие хэрэг дээрэнь бэелүүлхэ бүхы арга боломжонууд бидэндэ бии.

Республикын хүдөө ажахын Министрын орлогшо нүхэр Мамилов өөрынгөө үгэ соо хабарай тарилгын үедэ колхозуудай ба МТС-үүдэй партийна организацинуудай зорилгонууд тухай тогтожо хэлэһэн байна. Мухаршэбэрэй аймагай «Эрдэм» совхозой партийна организациин секретарь нүхэр Ротова үгэ абажа, Мухаршэбэрэй айком ба аймсоведэй гүйсэдком хадаа совхозой ажахые саашадань хүгжөөхэ асуудалда багаар анхаралаа табина гэжэ шүүмжэлбэ. Бурят-Монголой гүрэнэй зооветинститудай директорэй орлогшо нүхэр Филиппов үгэ абажа, ниитын малажалай ашаг шэмые хайшан гэжэ дээшэлүүлхэ тухай, хүдөө ажахые хүгжөөлгэдэ түрүү агробиологическа наукын туйлалтануудые үргэнөөр хэрэглэхэ тухай дэлгэрэнгыгээр хэлэбэ. ВКП(б)-гэй обкомой партийна, профсоюзна ба комсомольско органуудай таһагые даагша нүхэр Модогоев өөрынгөө үгэ соо ажахын шиидхэхы участогууд дээрэ коммунистнуудые зүбөөр хубаарилан табиха тухай, залуу коммунистнуудые хүмүүжүүлгэдэ партийна организациин үүргые улам дээшэлүүлхэ тухай тогтоһон байна. Түнхэнэй аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой партийна эхин организациин секретарь нүхэр Дармахеев малажалай хүдэлмэрилэгшэдэй материальна ажаһуудалые һайжаруулха асуудалда партийна организаци анхаралаа ехээр хандуулха ёһотой гэжэ тэмдэглэбэ. Һүүлээрнь Хэжэнгын МТС-эй парторганизациин секретарь нүхэр Цыренжапов, Сэлэнгын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой парторганизациин секретарь нүхэр Цыбендоржиев ба «Мелиоводстройн» управлениин начальник нүхэр Балханов ба бусад, хамтадаа 37 хүн үгэ хэлэбэ.

Зүблөөндэ хабаадагшад агууехэ Сталинда амаршалгын бэшэг угаа ехэ дэбжэлтэтэйгээр баталан абаба.

Энээгээр партийна организацинуудай секретарьнуудай зүблөөн дүүрэһэн байна.

☆ ☆

Үбһэ тэжээл юундэ бэлэдхэгдээгүйб

Кяхтын МТС-эй партийна эхин организациин секретарь нүхэр Сунграповай үгэһөө

Манай республика соо адуу малай үбэлжэлгын муугаар үнгэргэгдэжэ байһаниие ВКП(б)-гэй обкомой секретарь нүхэр Хахаловай элидхэл элеэр харуулба. Үбһэ тэжээл бэлэдхэлгэдэ зарим колхозуудай ба МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэдэй ёһо тэдыгээр хандаһан дээрэһээнь иимэ хохидолто байдал ушараа.

Жэшээ болгон манай Кяхтын аймагай колхозуудай ажабайдалые хараад үзэе. Манай олонхи колхозууд мал бэлшээлгэдэ найдажархёод, тэжээлэй бата бэхи база байгуулха хэрэгые тоогоогүй байгаа. Эгээл тиимэһээнь үбһэ хуряаха гүрэнэй түсэб дүүргэгдэнгүйгөөр үлэшоо. Тиихэдэ тэжээл бэлэдхэлэй хүдэлмэриие механизацилга гол шухала асуудалнуудай нэгэн боложо шадаагүй.

Калининай, Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд тракторна сенокосилканууды хэрэгсээдэггүй һэн. Теэд мүнөө тэндэ үбһэ тэжээлэй дуталдаһан дээрэһээ адуу малынь ехээр гарзада орожо байна.

Зарим колхозуудай партийна эхин организацинууд урдаа байһан зорилгонуудые зүбөөр шиидхэжэ шаданагүй. Жэшээлхэдэ, Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой парторганизациин секретарь тэжээл бэлэдхэлэй асуудалда правлениин гаргаһан алдууе заһажа шадаха байгаад, заһаагүй һэн.

Үбһэ тэжээлэй багаар бэлэдхэгдэһэндэ манай МТС баһал зэмэтэй байна. Теэд, МТС-най үбһэ сабшаха тусхай машинануудаар тон хомор. 12 колхозуудые хангадаг аад, оройдоо 2 волокуша, 1 тракторна тармууртайбди. Иимэ техникэ колхозуудые яашье хангажа шадахагүй байна.

Тиихэдэ ВКП(б)-гэй айкомой, аймгүйсэдкомой зүгһөө колхозуудые буруугаар хүтэлбэрилхэ ябадал үшөө усадхагдаагүй. Жэшээлхэдэ, таряа хуряалгын үедэ ямар нэгэн түлөөлэгшэ колхоздо ерэхэдээ, үбһэ тэжээл бэлэдхэлгын асуудалда ямаршье анхаралаа табидаггүй, гансал тусхайта зорилгоёо дүүргэхые оролдодог. Тэдэ түлөөлэгшэд заримдаа партийна организациие бүри обёордоггүй байна. Парторганизациин секретартай хөөрэлдэнгүйгөөр, колхозой түрүүлэгшын хэхэ ажалые бэеэрээ хэжэ орошодог түлөөлэгшэнэр байдаг.

Эдэ дутагдалнуудаа дары усадхаха гээшэ манай зорилго мүн.

Эрид хубилалта хэһэбди

Зэдын аймагай «Коммунизм» колхозой партийна эхин организациин секретарь нүхэр Цыреновэй үгэһөө

Энэ зүблөөн манай хүдэлмэридэ ехэ событи болоно. Хүдөө ажахын үнгэрэгшэ жэлые муу дүнгүүдтэйгээр дүүргээбди. Бии байһан бүхы дутуунуудаа бултыень элирүүлжэ, хүдөө ажахыгаа хүгжөөлгөөр 1951 ониие эрид хубилалтын жэл болгохо ёһотойбди.

Манай колхоз үнгэрэгшэ жэлые бүхы талаараа муу показательтайгаар үнгэргөө. Энээндэ, түбхын түрүүн, манай партийна эхин организаци, тэрэнэй коммунистнууд зэмэтэй байна. Юуб гэхэдэ, ямаршье хүдэлмэриин амжалта партийно-эмхидхэлэй ба политическэ хүдэлмэриһөө дулдыдадагынь элитэ. Энэ хүдэлмэриие манай парторганизаци һайнаар табяа гэхын аргагүй.

Колхозой томодхогдохотой хамта манай партийна организаци политическо-ниитын хүдэлмэриие шэнээр, һайнаар табижа шадаагүй. Жэжэ колхозуудай томодхогдоходо, шэнэ зорилгонуудтай, шэнэ условитой зохилдуулан партийна организацинуудые хүтэлбэрилгээ ВКП(б)-гэй Зэдын айком һайжаруулжа, туһаламжаяа ехэдхэжэ шадаагүй байна. Тиимэһээ колхозоймнай ажахын асуудалнууд зүбөөр шиидхэгдэнэгүй. Малажалые хүгжөөхэ түсэбые үнгэрэгшэ жэлдэ манай колхоз дүүргээгүй. Мүнөө малай үбэлжэлгэ муугаар үнгэргэгдэжэ байна. Үбһэ тэжээл багатайһаа шалтагаалжа, малнууднай тураа, хоролтодо ороо. Энээндэ манай партийна организаци гэмтэй байна. Ажахынгаа шухала һалбари болохо малажалда тэжээлэй база байгуулха хэрэгые гол шухала асуудал гэжэ колхознигуудтаа ойлгуулжа шадаагүй байнабди.

Малажалые хүгжөөхэ хэрэгтэ машинно-тракторна станци ехэ үүргэ дүүргэдэгынь мэдээжэ. Манай Цаган-Усанай МТС жэлһээ жэлдэ хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилдэг станци юм. Энэ станци олон колхозуудые хангадаг. Теэд, тэжээл бэлэдхэлгээр колхозуудта горьтой туһаламжа үзүүлдэггүй. Үбһэ хуряалгын машинануудшье үгы. Миил хоёрхон тракторна сенокосилкатай, тракторна тармуур оройдоо үгы байна. Энэ талаар хүдөө ажахын Министерство туһаламжа үзүүлхэ бэзэ гэжэ найдагдана. Юрэнхыдөө станци техническэ база багатай, запасной частьнуудаар дутагдалтай. Мүнөөшье олоншог тракторнуудынь заһабарилагдаагүй зандаа. Заһабариинь шанар муу байдаг.

Бии байһан дутагдалнуудаа бултыень усадхажа, энэ жэлдэ ниитынгээ малда тэжээлэй база байгуулхын тула тэмсэхэ ёһотойбди.

Бидэндэ саг үргэлжэ туһалха хэрэгтэй

Закаменай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой партийна организациин секретарь нүхэр Жарковой үгэһөө

Манай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз һаяхан томодхогдоһон байна. Иимэ томо ажахые хүтэлбэрилхэ гээшэ бидэндэ, илангаяа залуу хүтэлбэрилэгшэдтэ, нилээд бэрхэтэй хэрэг юм. Бидэндэ туһаламжын үшөө багаар үзүүлэгдэдэг тухай би мүнөө тогтон хэлэхэмни.

Партийна организацидамнай 30 коммунистнууд бии. Энэ нилээд ехэ хүсэн гээшэ. Тэдэниие зүбөөр хүтэлбэрилхэ тон шухала. Гэбэшье, хэдэн олон дутагдалнууд манай хүдэлмэридэ бии байна.

ВКП(б)-гэй Закаменай айкомһоо болон аймгүйсэдкомһоо манай колхоздо хэншье ябанагүй. Хэрбээ ерээшье халаа бодото туһаламжа үзүүлэнгүйгөөр, энэ тэрэ юумэ хараад лэ, бусашадаг заншалтай юм. Жэшээлхэдэ, һаяхан ВКП(б)-гэй обкомой инструктор нүхэр Кондратьев бидэндэ ерээд, саарһан хэрэгыемнай шалгаад лэ ябашаһан байна.

Бидэнэртэй, партийна организациин секретарьнартай, семинарнуудшье, зүблөөнүүдшье үнгэргэгдэнэгүй. Хэрбээ партиин айкомой хирэ хирэ болоод лэ семинарнуудые үнгэргэжэ байдаг һаань, үгаа ехэ туһа абаха байһамнай лабтай.

Колхозоймнай томодхогдоһонһоо хойшо ВКП(б)-гэй айкомой нэгэшье лектор ерээгүй. Тиихэдэ, оробдоторой, уласхоорондын асуудалнуудаар колхознигууднай хододоо һонирхожо байдаг юм. Агитбригада эмхидхэгдэһэн абяатайшье һаа, бидэндэ үшөө хүрэжэ ерээдүй. Агитбригадануудые илангаяа холын фермэ болон гүүртэнүүд дээгүүр ябуулха гээшэ тон шухала гэжэ һананаб.

Манай колхозой комсомольско организацида ВЛКСМ-эй Закаменай айком баһал туһалнагүй. Энэ организациин хамтын суглаае үнгэргэхэ гэжэ би хэдэнтэ оролдооб. Теэд зарим комсомолецуудай жаяг заршамгүй дээрэһээ мүнөө хүрэтэр суглаа үнгэргэжэ шадаагүйбди. Энээн тухай ВЛКСМ-эй айком мэдэжэ байбашье, хэмжээ абанагүй.

Бидэндэ саг үргэлжэ туһалха хэрэгтэй. Тиихэдээ бодотоор, ашаг үрэ үгэхөөр туһалха хэрэгтэй. Тиигээд байбалынь, бидэнэр урдаа байһан зорилгонуудаа һайнаар дүүргэхэбди.

Политическэ эрдэмээ саг үргэлжэ дээшэлүүлэе

Больше-Кударинска МТС-эй партийна организациин секретарь нүхэр Степановай үгэһөө

...коммунистнуудһаа манай пар... организаци бүридэнэ. Би ...е 1947 онһоо хойшо хү...лнэб. Тиихэ зуураа партий...литическэ хүдэлмэриие ябуул...аар бага зэргэ дүршэлтэй ...н байнаб.

...организацимнай суглаан ...гөө ёһоор үнгэргэгдэлэг ...Хэлсэхэ асуудалнуудаа суг... болохоһоо 3—5 хоног урда ...муннист бүхэн мэдэдэг. Тии...бидэнэр суглаанда элэбхи... хабаадалсадаг, зүб шиид... абаха ябадалда туһалдаг ...

... зуура, манай комму...удай политическэ һуралсал ... һайнаар табигдаадүй. ...б)-гэй түүхын Хуряангы ... шудалха кружок эмхид...эй. ВКП(б)-гэй айкомой ...ин ёһоор, энэ кружогто ... коммунистнуудай һурал...дэнэй дунда юрэнхы эр...ээ ба политическэ бэлэдхэлэйнгээ талаар адлибэшэ хүнүүд бии. Дунда һургуулитайшье, оройдоо һургуулигүй шахуушье хүнүүд нэгэ программаар ВКП(б)-гэй түүхые шудалха баатай болоһон байна. Тиимэһээнь һуралсалай шанар муудана.

Политическэ мэдэрэлэйнгэ бага байһан дээрэһээ зарим коммунистнууд алдуу дутуунуудые гаргадаг гээшэ. Би нэгэтэ МТС-эйнгээ директортэ алдуунуудыень заажа үгэһэн байгааб, тиихэдэмни намайе ажалһаамни сүлөөлхэ хэбэртэйгээр занаа һэн. Энээн тухай ВКП(б)-гэй айком мэдэһэн ба шалгажа үзэхэ болоһон юм. Теэд шалгалтань мүнөө болотор хэгдэнэгүй.

Политическэ эрдэмээ саг үргэлжэ дээшэлүүлһэн хүн лэ ажалшадые толгойлжо шадаха гээшэ. Тиимэһээнь энэ асуудалда хэзээдэ анхаралаа табия гэжэ уряалха байнаб.

Малажалда анхаралаа ехээр табиха

Курбын МТС-эй партийна эхин организациин секретарь нүхэр Макаровагай үгэһөө

Ниитын ашаг шэмэтэ малажалые хүгжөөхэ хэрэгтэ МТС-үүдэй үүргэ угаа ехэ. Гэбэшье, манай Курбын МТС, тэрэнэй партийна эхин организаци малажалые хүгжөөлгэдэ багаар туһална. Теэд, энээнэй түлөө гансахан МТС-эй дирекци ба партийна организаци зэмэтэй бэшэ.

Нэгэдэхеэр, сабшалангай үэлмайнуудые колхозууд зүбөөр харууһалнагүй. Тиимэһээнь бургааһан тэндэ ургана, намаг бии болоно. Намаг хатааха, бургааһа арилгаха талаар тон бага хүдэлмэри манай колхозуудта хэгдэнэ. МТС-тэ эдэ хүдэлмэринүүдые хэжэ боломоор техникэ мүнөө дээрээ үгы байна.

Хоёрдохёор, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд зүбөөр хэрэглэгдэнэгүй. Аймагай хүдөө ажахын таһагай агрономууд ба МТС-эй ахалагша агроном ба бусад хамта 5—6 хүнүүд бултадаа контролернуудай үүргые дүүргэхээ һанадаг болошонхой. Хэрбээ тэдэниие томодхогдоһон колхозуудта, участогуудта эльгээжэ, бодото ажал дээрэ табибал, туһатай байгаа гэжэ һананаб.

Гурбадахяар, хүдөө ажахын, илангаяа малажалай хүдэлмэринүүдые механизацилха гээшэ тон шухала. Энэ асуудалые шиидхэхэ хэрэгтэ электричество гол һуури эзэлнэ. Сельэлектрын республиканска конторын түсэбэй ёһоор, 1949 ондо Курба гол дээрэ колхоз хоорондын электростанци байгуулагдаха ёһотой байгаа. Теэд мүнөөшье хүрэтэр энэ түсэб дүүргэхэ талаар хүдэлмэри эхилэгдээдүй.

ВКП(б)-гэй Заиграйн айком партийна эхин организацинуудые ёһотой һайнаар хүтэлбэрилнэгүй. Харин ажахын жэжэ асуудалнуудаар заримдаа һамааршадаг байха юм. Жэшээлбэл, № 12 тракторые 18-дахи партсъездын нэрэмжэтэ колхозһоо Энгельсын нэрэмжэтэ колхоздо үгэхэ тухай асуудалые ВКП(б)-гэй айкомой бюро шиидхэһэн байна. Ямар тракторые ямар колхоздо үгэхэ тухай асуудалые шиидхэлгэ МТС-эй дирекциин уялга гэжэ хэндэшье мэдээжэ.

Колхозно деревнидэ культурна хүдэлмэриин ямараар ябуулагдадаг тухай хэдэн үгэ хэлэхэ хүсэлэнтэйб. Артист нүхэр Таровай хүтэлбэрилдэг бүлэг артистнууд манай МТС-тэ ерэһэн юм. Теэд тэдэнэй концертын программа бидэниие хангажа шадаагүй. Нүхэр Таров ба тэрэнэй нүхэд хүдөө нютагуудтахи ажалшадай духовно талаараа хэды шэнэн ургаһыень мэдэнгүй ябадаг гээшэ гү гэжэ һанамаар байгаа.

Баргажанай МТС муугаар хүдэлмэрилнэ

Курумканай аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой партийна организациин секретарь нүхэр Санжиевай үгэһөө

Колхозуудай томодхогдоод байхада МТС-үүдэй үүргэ угаа ехэ болоһон байна. Гэхэ зуура, манай томодхогдоһон колхозые хангадаг Баргажанай МТС урданайхидаал адли муугаар хүдэлмэрилһэн заидаа.

1951 ондо хэхэ ажалай типовой договорой ёһоор МТС хадаа газар хахалалгын 63 процентые, үбһэ сабшалгын оройдоо 20 процентые бэе дээрээ даажа абаһан байна. Тиихэдэнь, ондоо МТС-үүд колхозуудта хэгдэхэ бүхы хүдэлмэринүүдэй 70 процентыень, дунда зэргээр даажа абадаг гээшэ.

Баргажанай МТС гээгдэжэ ябадаг, али бүхы хүдэлмэрээ унжагайруулдаг юм. Кадрнуудые бэлэдхэлгын, хүмүүжүүлгын ба хубаарилан табилгын асуудалнуудые МТС-эй дирекци хэрэгсээнэгүй. МТС-эй директор нүхэр Пономарев өөрынгөө хубиин хэрэгтэ ехэнхи сагаа зорюулаад, тушаалта уялгаяа мартажархихаяа һанадаг. Нүхэр Пономарев харьяата колхозуудтаа хаа яа ошодог, тиихэдээшье биратай юумэ хэдэггүй байна.

МТС-тэ энээнһээ урда тээ бухгалтераар хүдэлмэрилһэн Гончаров гэгшэ горючи алмаха ябадалые туйлаһанай түлөө республикын хүдөө ажахын Министерствоһээ шан абаа һэн. Теэд, энэ шангынь худал хуурмаг мэдээ зохёожо Гончаровой үгэһэн дээрэһээ үгтэһэн байха юм. Ахалагша механик Крюков, агроном Очиров гэгшэдэй хүдэлмэридэ мүн лэ дутагдалнууд бии.

Республикын хүдөө ажахын Министерство тус МТС-тэ онсо анхаралаа хандуулха ёһотой. МТС-эй хүдэлмэриһөө хэдэн колхозуудай ажахын хүгжэлтэ дулдыдаха гэжэ хэндэшье мэдээжэ бшуу.

Ажалшадта ойлгогдохо хэлэн дээрэ агитаци хэхэ

Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой партийна эхин организациин секретарь нүхэр Цыреновэй үгэһөө

Манай колхозой малнууд аймагайнгаа малнуудай 25 процентнь болохо юм. Иимэ олон малые хэдэн олон хүн харууһална. 70 коммунистнуудаймнай олонхинь малажал дээрэ хүдэлмэрилнэ.

Гэбэшье, малажал дээрэ саг үргэлжэ, үдэрһөө үдэртэ хүдэлмэрилдэг тусхай мэргэжэлтэд хомор байна. Аймагай хүдөө ажахын таһагай мэргэжэлтэд манайхяар ябахадаа, гансал үбдэһэн малнуудые үзөөд гү, али гэр байрын сэбэр дулааниие мэдээд лэ, хүдэлмэрээ хизаарлажархидаг заншалтай. Тэдэнэрэй лекци, элидхэл һүүлэй үедэ хэһэнииень һананагүйб.

Хэрбээ танса нэгэн хүн элидхэл хээшье һаа, малшадта тэрэнь ехэнхидээ ойлгогдодоггүй. Бурят-монгол хэлэн дээрэ элидхэл ба лекци бүри хэгдэнэгүй. Тиикэдэ, бурят-монгол хэлэн дээрэ бэшэгдэһэн уранһайханай ба политическэ номуудые колхознигууд багаар уншана. «Бурят-Монголой үнэн» газетые хүдөө нютагуудта үсөөнөөр захижа абана.

Эдэ бүгэдэ юун дээрэһээ болоноб гэхэдэ, арад зониие бурят-монгол үзэг бэшэгтэ һургалга ёһо тэдыгээр ябуулагдаад, һүүлэй үедэ бүри мартагдашанхай байха юм. Энэ шухала асуудалые дары һэргээжэ, ажалшадые эрдэм бэшэгтэ бодотоор һургаха саг ерээ. Эрдэмгүйгөөр манай колхознигууд мүнөө сагай техникые дүүрэнээр ашаглажа шадахагүй гээшэ.

Арад зонтоёо нигта барисаатайгаар хүдэлмэрилэе

Кударын аймагай Куйбышевай нэрэмжэтэ колхозой партийна эхин организациин секретарь нүхэр Колодиной үгэһөө

Би энэ оной январиин нэгэнһээ хойшо парторганизациин секретаряар хүдэлмэрилнэб. Ажаллажа эхилһэнһээ хойшо парторганизациин энээнһээ урда тээхи секретариин алдуунуудай хойшолонгуудые усадхаха гэжэ оролдоноб.

Манай парторганизациин хүдэлмэридэ алдуунууд ба дутуунууд олон байгаа. Ажахын шухала хэрэгүүдые шиидхэлгэдэ парторганизаци, коммунистнуудай эдэбхитэйгээр хабаададаггүй һэн. Парторганизациин секретарь өөрөө малажалай фермэ, гүүртэнүүд дээгүүр ябадаггүй, хүн зонтой холбоогүй байгаа. Тиимэһээнь ниитэ колхознигуудай дунда политическэ хүдэлмэри ёһо тэдыгээр үнгэргэгдэдэг гү, али бүри үнгэргэгдэдэггүй һэн.

ВКП(б)-гэй Кударын айкомой хүдэлмэридэ баһал дутагдалнууд бии. Айкомой секретарьнууд колхозуудаар ябахадаа центрһээ саашаа, фермэ, гүүртэнүүдтэ мүн лэ ошодоггүй байна. Манай колхозой коммунистнууд ВКП(б)-гэй айкомой секретарь нүхэр Федоровые нюураарнь мүнөө хүрэтэр таниха гүй юм. Яахадааб гэхэдэ, нүхэр Федоров артелиин ажабайдалтай, хүн зонтой нюураараа танилсахые оролдодоггүй.

Ниитэ зонтой нигта холбоотой байбал партийна организаци бүхэн хүсэ ехэтэй байха гэжэ бидэ мэдэнэбди. Саашадаа энээниие мини һанаад, мэдээл ябангүй, харин бодото ажал дээрээ бэелүүлхэ, большевистскэ хүсэ шадалаа харуулха, ажалшадые толгойлхо ёһотойбди.

ПВЗ-гэй кузнечнэ цехын электрик-отличник А. Букин стахановскаар ажаллана. Тэрэ халаа машинануудай зогсолгые гаргалгагүй, тэлэнэй хойноhоо hайнаар харууhалдаг байна. Зураг дээрэ: нүхэр А. Букин электромотороо шалгажа байна.

М. Миневэй фото.

Түрүү цех

Майн урда тээхи мүрысөөн Улан-Удын мяха-консервын комбинадай цехүүдтэ үдэр бүри үргэлжэжэ байна. Табан hарынгаа түсэбые 5 үдэрөөр түрүүлэн дүүргэжэ, энэ hайндэрые угтаха гэhэн техническэ фабрикадай цехын коллектив мүрысөөндэ түрүүлжэ ябана.

Тус цех хоёр үдэр соо арбан үдэрэйнгөө даалгабари дүүргээ. Цехын түрүүшүүл Березкина, Аюрова болон бусад нормонуудаа 30—35 процентээр үлүүлэн дүүргэнэ.

А. Шестаков.

Сабшалангиа hөйжаруулна

Хэжэнгын аймагай Дээдэ-Худанай сомоной Тельманэй нэрэмжэтэ колхоздо 9 луговодууд хүдэлмэрилдэг. Эдэнэр тус тустаа участогуудые даанхай. Үбгэн Радна Сангажиев 6 жэл луговодоор хүдэлмэрилжэ ябана. Мүнөө нүхэр Сангажиевай хубида 150 гектар сабшалангай талмай заагданхай. Тэрэ жэл бүри сабшалангаа модо шулуунhаань сэбэрлэдэг, үбэлдөө наг шэбхэ тараадаг юм.

Үнгэрэгшэ жэлдэ энэ участогhаа нүхэр Сангажиев муу бэшэ ургаса абаа hэн. Мүнөө участогайнгаа канавые сэбэрлэжэ, hайрамай уhа тогтоожо эхилээ. Нүхэр Сангажиев бүхы талмайгаа 1 дахин, 125 гектарые 2 дахин, 15 га газар 3 дахин уhалха юм. Гурба дахин уhалhан участогай га бүриhөө 80 центнер, бусад талмайн гектар бүриhөө 23 центнер үбhэ ургуулха уялга абаад, энээнээ дүүргэхын тулада оролдосотойгоор хүдэлмэрилжэ байна.

Ц. Базарсадуев.

Малшадай улаан буланда

Чесаның сомоной (Хэжэнгэ) «Коминтерн» колхозой № 2 гүүртэ центрhээ 10 гаран километрын газарта байдаг юм. Hаяхан колхозой правлени энэ гүүртынгээ улаан буланда 300 түхэригэй политическэ, хүдөө ажахын ба уранhайханай номуудые худалдан абажа үгөө.

Мүнөө тус гүүртын малшад үдэшэндөө улаан булангаа сугларжа, hонин номуудые, газетэ, журналнуудые уншана. Улаан булангые даагша Ц. Чимитов газетын хуудаhанhаа, элдэб номуудhаа шангаар уншалга эмхидхэнэ.

Б. Доржиев.

ИВОЛГЫН АЙМАГТА

КОРМОЗАПАРНИГУУДЫЕ ХЭРЭГЛЭНЭ

Саянтуевска сельскэ Соведэй «Осоавиахим» гэжэ хүдөө ажахын артель hаяшаг 2 кормозапарник худалдан абажа, МТФ дээрээ тодхобо. Эдэ машинанууд малшадай хүдэлмэрийе шилээд хүнгэдхэбэ. Мүнөө соломо 15 минута соо hайнаар уураалтуулагдана. Тэрэниие үхэрнүүд дуратайгаар эдинэ. Тиихэдэ 50 гаран үхэрэй эдихэ соломые мини хоёр хүн уураалтуулан бүйлүүлдаг болоо.

— Жэлэй дүүрэтэр үшөө 2 кормозапарник абажа, «Селенга» гэжэ холын гүүртэдэ табиха зорилготойбди, — гэжэ тус колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Зайцев хөөрэнэ.

ШЕФҮҮДЭЙ ТУhАЛАМЖА

Аймагай колхозуудые шефтээ абаhан Улан-Удэ городой предприятинууд ба организацинууд малай үбэлжэлгэдэ туhалалсана. Бурмонкоопсоюзай ба Госпивзаводой коллективүүд Калининай нэрэмжэтэ, «Осоавиахим» колхозуудта малай тэжээл абаашажа үгэнэ. Шефүүд гансахан тэжээл абаашажа үгэдэг бэшэ, мүн нэмэлтэ тэжээл бэлэдхэлгэдэ хүнүүдые эльгээнэ.

ГОРОДОЙХИДОЙ КОНЦЕРТНҮҮД

Улан-Удын хлебокомбинадай уранhайханай самодеятельностиин коллектив hаяхан аймцентртэ ошожо, hонирхолтой концерт харуулаа. Концертын программада советскэ композиторнуудай дуунууд, нэгэ акттай зүжэг, танцанууд ба политсатиранууд байгаа. Комбинадай директор нүхэр Воробьевой дуулаhан ород арадай дуунуудые харагшад ехээр hайшааба.

Мүн хэлхэе холбооной Управлениин самодеятельностиин коллектив концерт табяа. Аймцентртэ ошоhон тэдэ коллективүүд аймагай культурын байшангай самодеятельностьдэ хэдэ хэдэн үнэтэ зүбшөөл үгэжэ, хүдэлмэридэнь бодото туhаламжа үзүүлээ.

МАЛШАДТА—ЭД ТОВАРНУУД

Аймпотребсоюзай системээр малай үбэлжэлгын эхилhэнhээ хойшо 350 хэhэг телогрейкэ, 300 паар валенка, 100 гаран паар кирзовэ сабхи, хүбэнтэй 200 гаран үмдэн, 1000 килограмм ногоон сай болон бусад товарнууд малшадта худалдагдаа.

Мүнөө колхозно луговодуудта зорюулагдаhан хубсаhанууд асаргадажа эхилээ. Хабарай тарилгын үедэ нүүдэл худалдаа хэхэ талаар тусхай хэмжээ-ябуулганууд хараалагданхай.

С. Сагадаров.

ООН-до Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй делегациин ошохо тухай асуудал тушаа

ПАРИЖ, апрелиин 13. (ТАСС). Берлиндэ болоhон Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй сесси дээрэ, 13 оронуудай түлөөлэгшэдhөө бүридэhэн делегацийе ООН-до эльгээхэ гэжэ шиидхэгдэhэн байгаа, тус делегаци болбол: «1. Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн конгрессэй хандалгын элдэб пунктнуудые, Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй элдэб янзын резолюцинуудые хаража үзэхэ ба тэдээн тушаа hаналаа хэлэхэ. 2. Эзэмдэн зонхилхо ямар нэгэн группын зэбсэгынь бэшэ, харин правительствонуудай хоорондохи хэлсээ хэхэ газарынь болохын тулада, Уставаар заагдаhан үүргэдээ бусажа ошохо» гэжэ ООН-hоо эрихээр түлөөлэгдэhэн байна. ООН-эй генеральна секретарь Трюгве Ли Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй делегацитай уулзахаhаа зайсана гэжэ Парижадахи ООН-эй информационно центрын коммюникеhээ эли болоо.

Жолио-Кюриин нэрэ дээрэ эльгээhэн харюу бэшэг соогоо Трюгве Ли «ерэхэ hарануудта тухагүй байнаб» гэжэ шалтаад, «делегациие ООН-до хүлеэн абаха үдэр тогтоожо шадахагүй байнаб» гэжэ мэдүүлнэ.

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй делегацида зорюулан Трюгве Лиин бэлэдхэhэн мэдүүлгын текст тус коммюнике соо хэлэгдэнэ. Энэ мэдүүлгэ соогоо Трюгве Ли хадаа Вашингтоной аша туhада өөрынгөө зохёоhон «Hэжэггүй ба бата бэхи эб найрамдал тогтоохо 20 жэлэй программа» гэдэгые, тэрэшэлэн ООН-эй ябуулгануудые магтана.

Франциин правительствода чехословацка правительствын эльгээhэн ното

ПРАГА, апрелиин 13. (ТАСС). Чехословакиин гадаадын хэрэгүүдэй министерство Чехословакидахи французска посольстводо ното барюулаа, тэрээн соогоо Чехословакиин территори дээрэ французска институдуудай, тусгаарлабал, Прагадахи Эрнест Дениин французска институдай, Брнодохи «Мезон де Франс» ба Братиславадахи «Мезон де Франс» институдуудай байхыень болюулха гэжэ эринэ. Дипломатическа эрхэгүй эдэ институдуудай багшанар ба албахаагшад — французска гражданнинууд Чехословакиие орхижо ябаха ёhотой гэжэ Чехословакиин гадаадын хэрэгүүдэй министерство эринэ. Наукын, литературын ба hургуулиин хэрэгэй талаар хоёр гүрэнэй хоорондохи харилсаануудые хүгжөөхэ ябадалда алба хэхэ юм гэжэ найдаад, чехословацка засагаархид эдэ институдуудай ажал-ябуулгые зүбшөөhэн байгаа гэжэ ното соо хэлэгдэнэ. Гэбэшье, эдэ институдууд чехословацка республикын арадай-демократическа байгуулалтада эсэргүү шэглүүлэгдэhэн политикын зэбсэгынь болоо гэжэ баримтанууд харуулаа. Тэдэнэй ажал-ябуулгань французска засагаархидаар сэхэ тодорхойлогдодог ба ябуулагдадаг байна. Тиихэдээ, hуралсалай ба культурна ажал-ябуулгада хамзатай Чехословакидахи эрхын нормонууд тэдэнэй анхаралда абтадаггүй юм. Французска эдэ институдуудай багшанар Чехословаки тухай худал ба хазагайруулагдаhан мэдээсэлнүүдые удаан саг соо тараажа байна. Чехословацка республикада дайсан харша үзэлтэй этэгээдүүдые бэедээ татана.

Венгридэ Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гар табина

БУДАПЕШТ, апрелиин 13. (ТАСС). Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гар табилга бүхы орон дотор ехэ амжалтатайгаар үргэлжэлжэ байна.

Хоёр үдэрэй мэдээнүүдэй ёhоор, тус орон дотор миллион шахуу хүн хандалгада гар табяа. Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай хандалгада Будапештын 307 490 хүн гар табяа.

Венгриин хүдэлмэришэд, таряашад, интеллигенци Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалга соо хэлэгдэhэн эрилтые бүрин hайшаана.

Хитадай территоридо американска авиаци шэнээр добтолбо

ПЕКИН, апрелиин 13. (ТАСС). Синьхуа агентствын мэдээсэhэнэй ёhоор, үсэгэлдэр 9 час 15 минутада «В—29» гэжэ американска 31 самолёдууд 40 гаран истребительнүүдээр үдэшэгдэн, Аньдунай районд о Хитадай арадай республикын агаарта нэбтэрэн ороhон ба город дээрэ 110 гаран бомбо хаяhан байна. Эдэ самолёдуудай 12-нь Чуляньчжэндэ (Аньдунай дүтэ шадар) ниидэн ошожо, бомбодоhон ба буудаhан болоно.

Хитадай хилэ дээрэ французска ба баодаевска сэрэгүүдэй ябуулганууд тушаа

ШАНХАЙ, апрелиин 12. (ТАСС). Хитадай хилэ дээрэ французска ба баодаевска сэрэгүүдэй хэhэн аашанууд тушаа хэлэхэ зуураа, «Синьвэньжибао» газетэ хадаа эдэ ябуулганууд хитад арадта французска империалистнуудай дайсан харшаар хандадаг тухай дахин нэгэ гэршэлнэ гэжэ заана.

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУД

Арадай армиин Главн... командованиин мэдээ...

ПХЕНЬЯН, апрелиин ... (ТАСС). Мүнөөдэр центр... фронт дээрэ Арадай армиин ч... нууд дайсанай хэhэн атакану... гэдэргэнь сохиhон ба тэрэнэй ... нүүдтэ болон техникэдэ ехэ ... хоролтонуудые ушаруулhан б... гэжэ Корейскэ арадай-демок... ческа республикын Арадай ар... Главна командовани мэдээсэб...

Баруун фронт дээрэ ямар... онсо хубилалтанууд болоогүй...

Апрелиин 13-да дайсанай 11 ... молёт буудагдан унагаагдаа.

ПХЕНЬЯН, апрелиин ... (ТАСС). Фронтын центральна ... зүүн участогууд дээрэ Арадай ... миин частьнууд доботолго ... hэдэhэн дайсанда эсэргүү ... байлдаануудые хэжэ үргэлж... гэжэ Корейскэ арадай-демокр... ческа республикын Арадай ар... Главна командованиин мүнө... дамжуулhан мэдээсэл соо хэл... нэ. Байлдаануудай үедэ Ара... армиин частьнууд дайсанай ... атакануудые гэдэргэнь сохи... тэрэнэй хүнүүдтэ ба техникэд... гээлтэ хоролтонуудые ушару...

Үнгэрhэн сүүдхэ соо фронт... баруун участок дээрэ онсо х... лалтанууд болоогүй.

Апрелиин 14-дэ фронтын ба... участок дээрэ Арадай ар... частьнууд дайсанай 3 самолё... буудажа унагааба.

Кореядэхи американск... армида финскэ сэрэг... алба хэгшэдые элсүүл...

ХЕЛЬСИНКИ. Апрелиин ... (ТАСС). Сан-Францискоhоо Те... ресс агентствын эльгээhэн ... сэлые демократическа ... дамжуулна, тэрээн соонь ... хэлэгдэнэ: «Нонмин Синмун» ... жэ корейскэ газетэ америк... армида финскэ сэрэгэй алба ... шэдые элсүүлhэн ябадалые ... рүүлнэ. Энэ газетын нэгэ ном... американска нэгэ солдат Коре... hая асарhан байгаа.

Газетын бэшэhэнэй ёhоор, ... Кореяын нэгэ районд о парти... ска отрядаар плендэ абтаhан ... лэг американска солдадуудай ... да 2 финн байба. Плендэ ор... финнүүд үнгэрhэн жэлэй авгус... рада 200 бусад финнүүдтэй ... Корея ерэhэн байгаа. Поли... Марттинен гэгшээр хүтэлбэр... дэhэн резервын офицернүүд ... финнүүдэй тоодо гол түлэб ор... байна гэжэ асуултын үедэ ... роо.

Корея руу эльгээгдэхынгээ ... тээ Аляска дээрэхи америк... армида алба хэжэ байгаабди ... пленэйхид харюусаба. Хел... кидэхи США-гэй түлөөл... Аляска эльгээхээр тэдэниие ... лэн абаhан байгаа. Январь... Кореядэ американецуудай ... дэhэнэй hүүлээр, сэрэгэй энэ ... динени уулатай газарнуудаар ... жа, корейскэ партизануудта ... гүү сэрэгэй операцинуудые ... ябадалда ашаглагдаhан бай...

Шатараар дэлхэйн түр... hуури эзэлхын тула...

Апрелиин 14-дэ Советскэ ... миин Центральна байшангай ... цертнэ зал соо матчын 13... парти наадагдажа дүүрэбэ. ... нэй урда тээ энэ партиин ... луулагдахада Ботвинник үлү... бүүтэй байгаа. 16 дахин ябад... дэлхэйн чемпион материаль... люу байдалаа ашаглахые h... болобошье, амжалта түйлаж... даагүй. 56-дахи ябадалай hү... хоёр тала тэнсэхээр зүбшэл... матчын тоо Ботвиннигай ... 7:6 болобо.

ХРОНИКО

Бурят-Монголой АССР-эй ... ховно Соведэй Президиум бо... нүхэр Д. М. Мункоевые ондо ... дэлмэридэ оролготойнь даш... дуулан Бурят-Монголой АС... Юстициин Министрын уялг... hаа сүлөөлбэ.

***

Бурят-Монголой АССР-эй ... ховно Соведэй Президиум бо... нүхэр М. Б. Хамхеевые Б... Монголой АССР-эй Верховн... дэй Түрүүлэгшын уялган... үбшэнэй шалтагаанаар сүл...

***

Бурят Монголой АССР-эй ... ховно Соведэй Президиум бо... Бурят-Монголой АССР-эй Ве... но Сүүдэй Түрүүлэгшын уялг... дые гүйсэдхэлгэдэ нүхэр ... Мункоевич Мункоевые ору...

Харюусалгата реда...

Б. А. ОЧИР...

ГЭРЛЭЭГҮЙ, ГАНСА БЭЕ БА БАГА БҮЛЭТЭЙ ГРАЖДАНИНУУДАЙ ТҮЛЭДЭГ НАЛОГ ТУХАЙ

Асуудалнуудта харюунууд

Асуудал: Гэрлээгүй, ганса бэе ба бага бүлэтэй гражданинуудай түлэдэг налог hомололго ямар үндэhэ баримталан хэгдэнэб?

Харюу: Гэрлээгүй, ганса бэе ба бага бүлэтэй гражданинуудай түлэдэг налог hомололго СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1944 оной июлиин 8-най Указай үндэhөөр хэгдэдэг юм.

Асуудал: Гэрлээгүй, ганса бэе ба бага бүлэтэй гражданинуудта hомологдодог налог ямар хүнүүд түлэнэб?

Харюу: Хүдөөдэ ба городуудта ажаhуудаг үхибүүгүй ба нэгэ, хоёр хүүгэдтэй СССР-эй бүхы гражданинууд эрэшүүл 20 наhанhаа эхилэн 50 наhа хүрэтэрөө, эхэнэрнүүд 20 наhанhаа эхилэн 45 наhа хүрэтэрөө энэ налог түлэдэг юм.

Асуудал: Энэ налог түлэхэ үедэ ямар үхибүүд хараада абтадаг, тэдэнэй тоое гэршэлhэн ямар документнүүд хэрэгтэй болодог бэ?

Харюу: Түрэhэн гү, али үргэжэ абаhан хүүгэд хэдышье наhатай hаа, хаанашье ажаhуугаа hаа хамаагүй, налог hомолхо үедэ тоодо абтадаг юм.

Үбгэ hамган боложо гэрлэhэнэй регистрацида абтаhан хоёрой али нэгэндэнь урда гэрэй үхибүүд байгаад, хүүгэдэй наhа гүйсэтэрөө тэрэнэй тэдхэмжэдэ гү, али хүмүүжүүлгэдэ байhан байгаа hаа гү, али байжа байгаа hаа хойто эхын, али хойто эсэгын хүүгэдэй тоодо оролсохо байна.

Гэрлэhэн тухай регистрацида абтаагүй зоной хүүгэд түрэhэн тухай гэршэлгэдэ оруулhан эжынгээ нэрээр тоологдодог юм.

Хүүгэдтэй байhые тодорхойлhон документнүүд гэбэл түрэhэн тухай ба хүүгэдые үргэжэ абаhан тухай ЗАГС-ын органуудай үгэhэн гэршэлгэнүүд, домоуправлениинуудай, аймагай (районно), сомоной (сельскэ) Соведүүдэй үгэhэн справканууд, хүүгэдээ тэдхэхын тула алимент түлэдэг сүүдэй дүүргэлтын хуудаhанууд болоно. Хүдэлмэришэд ба албахаагшад шэнэ оной январиин 5-най үдэр, литературын, искусствын хүдэлмэрилэгшэд ба саг зуурын хүдэлмэри хэдэг хүнүүд салин абахадаа, бэшэ гражданинууд жэл бүри налогой тоо бүридхэжэ байха үедэ тэдэ документнүүдые ажаллажа байhан газартаа жэл бүри табиха үүргэтэй. Тэдэ документнүүд табигдаhан сагhаа хойшо жэлэй эсэс хүрэтэр хүсэндөө байдаг.

Хүүгэдэй тоо тухай документнүүдые болзорhоо хойшолуулан тушааhан гражданинуудhаа даража байhан налог тэрэ үдэрhөөнь хойшо хүнгэлэлтэтэй болгогдодог ба 3 хүүгэдтэй хүнүүд налог түлэхэеэ болидог байна. Түлэгдэhэн налог бусаагдахагүй. Хүүгэдэй хэрбээ наhа бараа hаань урда олгогдоhон хүнгэлэлтэнүүд жэлэй эхинhээ hүүл болотор хэбээрээ байдаг.

Асуудал: ямар хүнгэлэлтэнүүд хэндэ, ямар гуримтайгаар үгтэдэг юм?

Харюу: Налогhоо хэн хүнгэлэгдэнэб гэбэл:

1. Рядовой, сержантска, старшинска составай сэрэгэй албахаагшад ба тэдэнэй hамгад;

2. Хари гүрэнүүдэй территори дээрэ байhан оккупационно сэрэгэй частьнуудай, учреждениинүүдэй генералнууд ба офицернүүд, мүн тэдэнэй hамгад;

3. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үедэ Советскэ Армида алба хэхээр татагдаhан сэрэгэй албахаагшадта, тэдэнэй hамгадта үгтэhэн хүнгэлэлтэ сэрэгэй албанhаа табигдаhан үдэрhөөнь хойшо нэгэ жэлэй турша соо хүсэндөө байдаг;

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай hүүлдэ Советскэ Армида татагдаhан сэрэгэй албахаагшад уялгата албаяа дүүргэжэ, сэрэгэй албанhаа табигдахадаа нэгэ жэлэй тиимэ хүнгэлэлтэдэ хүртэхэгүй байна;

4. Чукотско национальна округто, Камчатска областьдо, Курильска олтирогуудта, Сахалинда ба Беринговэ далайн аралнуудта алба хэдэг генералнуудай, адмиралнуудай ба офицернүүдэй, уялгата болзорhоо гадуур hайн дураараа алба хэхээр үлэhэн сержантнуудай ба старшинануудай, мүн тэрэшэлэн милициин хүдэлмэрилэгшэдэй бүлынхид;

Эдэ хүнгэлэлтэнүүд дурсагдаhан хүнүүдэй hамгадтань (өөрөө олзо олодог гү, али олодоггүйшье байгаа hаань хамаагүй), тэдэнэй тэдхэмжэдэ байдаг бүлынь бусадшье гэшүүдтэ үгтэхэ байна;

5. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда наhа бараhан гү, али hураггүй үгы болоhон сэрэгэй албахаагшадай ба партизануудай hамгадта, тэдэнэй хүүгэдтэй, хүүгэдгүйшье hаань хамаагүй;

6. Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда наhа бараhан гү, али hураггүй үгы болоhон хүүгэдтэй гражданинуудта, ондоо хүүгэдтэйшье, үгышье hаань хамаагүй;

7. Хүүгэдээ тэжээхын тулада гүрэнhөө тэдхэмжэ гү, али пенси абадаг эхэнэрнүүдтэ, хэдышье хүүгэдтээ тэдхэмжэ гү, али пенси абадаг hаань хамаагүй;

8. Дунда ба дээдэ hургуулинуудта hурагшад 25 наhа гүйсэтэрөө;

9. I ба II группын инвалидууд.

Дурсагдаhан хүнгэлэлтэнүүдые үгэхэ үндэhэ ямар документнүүд олгоноб гэбэл:

Солдадуудай, сержантнуудай ба старшинануудай hамгадта сэрэгэй частиин гү, али сэрэгэй комиссариадай үгэhэн справка, оккупационно сэрэгэй частиин ба учреждениин генералнуудай, адмиралнуудай ба офицернүүдэй hамгадта, холын нютагуудта алба хэдэг генералнуудай, адмиралнуудай, офицернүүдэй ба өөрынгөө дураар болзорhоо гадуур армида үлэhэн сержантнуудай, старшинануудай ба холын нютагуудта алба хэдэг милициин хүдэлмэрилэгшэдэй hамгадта, армиин албахаагшын гү, али милициин хүдэлмэрилэгшэдэй алба хэжэ байhан сэрэгэй частиин ба учреждениин үгэhэн справка;

Советскэ Армиhаа табигдаhан сэрэгэй албахаагшадай сэрэгэй билеүүд, тэрээнhээ гадна тэдэнэй hамгадта сэрэгэй албахаагшын бүлэ байhан тухай урдань сэрэгэй частьhаа үгтэhэн справка;

Хүүгэдтэ гүрэнhөө пенси гү, али тэдхэмжэ абадаг пенсионно книжкэнүүд;

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда наhа бараhан гү, али hураггүй үгы болоhон хүүгэдтэй гражданинуудта сэрэгэй частиин гү, али сэрэгэй комиссариадуудай үгэhэн извещени;

Дунда ба дээдэ hургуулиин hурагшадта hуража байhан тухайнь hургуулиин үгэhэн справка;

I ба II-дохи группын инвалидуудай пенсионно книжкэнүүд гү, али ВТЭК-эй үгэhэн справка.

Дээрэ дурсагдаhан гражданинуудта, сэрэгэй албахаагшадай hамгадhаа бэшэндэнь документ үгэhэн сагhаань хойшонхи болзоройнь түлбэриhөө эхилэн хүнгэлэлтэ үгтэхэ, тиихэдээ сэрэгэй албахаагшадай hамгадта, документ үгэhэн сагhаа урдахи 12 hарын болзор соо үлүү түлэhэн бүхы мүнгэниинь бусаагдаха байна.

Хэрбээ сэрэгэй албахаагшын наhа бараа hаань, налогhоо хүнгэлэгдэhэн сэрэгэй албахаагшадай hамгадта үбгэнэйнь наhа бараhан сагhаа хойшо нэгэ жэлэй турша соо хүнгэлэлтэнь хэбээрээ үлэдэг.

Нэгэ жэлэй туршада хүнгэлэлтэ абаха эрхэеэ гээhэн гражданинууд удаадахи болзорhоо эхилэн налог түлэхэ, тиихэдэ, хүүгэдээ тэдхэхын тула гүрэнhөө пенси гү, али тэдхэмжэ абадаг эхэнэрнүүд жэлэй эсэс хүрэтэр энэ хүнгэлэлтэ абаха эрхэтэй.

В. Минеева, финансова албанай советник.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора — 23 заместителя редактора — 7-85, отв. секретаря — 3-23. Отделов: партийной жизни культуры и быта — 4-52, сельскохозяйственного и промышленности — 6-84, мест. информации и писем — 6-84. Для междугородных переговоров — 16.

Н—03575. Типография Управления полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.000